



gemeente  
**Neder-Betuwe**

# Eerste bestuursrapportage 2016



**Gemeente Neder-Betuwe**

- Dodewaard
- Echteld
- IJzendoorn
- Kesteren
- Ochten
- Opheusden

**Gemeenteraadsvergadering van  
7 juli 2016**

**Behandeling Collegevergadering van  
24 mei 2016**



## INHOUDSOPGAVE

<b>VOORWOORD VAN HET COLLEGE .....</b>	<b>4</b>
<b>LEESWIJZER OPBOUW EN INDELING BESTUURSRAPPORTAGE .....</b>	<b>6</b>
<b>FINANCIËLE POSITIE.....</b>	<b>8</b>
OVERZICHT FINANCIËLE POSITIE .....	8
INCIDENTELE EN STRUCTURELE ONTWIKKELINGEN .....	8
<b>VOORTGANG REALISATIE PROGRAMMA'S.....</b>	<b>10</b>
PROGRAMMA 1: BESTUUR EN DIENSTVERLENING .....	11
PROGRAMMA 2: OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID .....	15
PROGRAMMA 3: FYSIEKE LEEFOMGEVING .....	19
PROGRAMMA 4: ECONOMIE .....	25
PROGRAMMA 5: SOCIAAL DOMEIN .....	31
OVERZICHT VAN: ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN .....	41
<b>VOORTGANG REALISATIE PARAGRAFEN.....</b>	<b>42</b>
PARAGRAAF 1: LOKALE HEFFINGEN .....	43
PARAGRAAF 3: ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN.....	44
PARAGRAAF 7: BEDRIJFSVOERING.....	45
<b>TOTAALOVERZICHT VAN FINANCIËLE AFWIJKINGEN PER PROGRAMMA.....</b>	<b>46</b>
<b>BESLUITVORMING .....</b>	<b>47</b>
<b>BIJLAGE.....</b>	<b>48</b>
1: BEGROTINGSWIJZIGING .....	48
2: STAND VAN ZAKEN BEZUINIGINGEN SOCIAAL DOMEIN .....	49
3: STAND VAN ZAKEN BEZUINIGINGEN FYSIEKE PIJLER EN BEDRIJFSVOERING .....	50
4: FINANCIËEL OVERZICHT 3 DECENTRALISATIES .....	51
5: OVERZICHT VAN GEBRUIKTE AFKORTINGEN .....	52

# VOORWOORD VAN HET COLLEGE

## **Aan de Gemeenteraad,**

Hierbij bieden wij u de eerste bestuursrapportage over het begrotingsjaar 2016 aan. De aanbidding van deze bestuursrapportage vindt plaats op grond van de financiële verordening conform artikel 212 Gemeentewet.

Een bestuursrapportage dient als voortgangsrapportage van de door u vastgestelde begroting 2016. De nadruk in dit document ligt op beleidsinhoudelijke en financiële zaken die in de eerste vier manden van 2016 anders zijn gelopen dan gepland.

In deze bestuursrapportage informeren wij u over de voortgang en realisatie van de door u gestelde doelen (thema's) die in de begroting 2016 zijn opgenomen. Concreet betekent dit dat wij op programmaniveau alle ontwikkelingen vanaf de periode van vaststelling van de begroting 2016 en de meerjarenraming 2017-2019 tot en met peildatum april 2016 aan u presenteren. De vaststelling van de bestuursrapportage staat gepland voor uw vergadering van 7 juli 2016.

## **Voortgang uitvoering begroting**

De begroting telt 22 programmaonderdelen (thema's) waaruit 173 prestaties ('Wat gaan we er voor doen?') voortvloeien. In deze bestuursrapportage zijn zes programmaonderdelen opgenomen met negen doelstellingen waarvan afwijkingen te melden zijn. Dit betekent dat de uitvoering van vijftien procent van uw voornemens op koers ligt.

## **Financieel resultaat**

Op basis van de financiële ontwikkelingen die in deze bestuursrapportage zijn opgenomen is er sprake van een negatieve bijstelling van de financiële positie voor het jaar 2016 met een bedrag van € 102.158. Op basis van de besteding van de budgetten in de eerste vier maanden van 2016 moet het geraamde voordelig saldo van € 247.316, gebaseerd op de door u vastgestelde begrotingswijzigingen tot en met maart 2016, worden bijgesteld naar een beperkt voordelig saldo van € 145.158.

Ook voor het jaar 2017 en verdere jaren laat deze bestuursrapportage een financieel negatief effect zien van € 224.147 in 2017 aflopend naar € 125.357 in 2020.

Vanwege diverse incidentele zaken, grotendeels door het schuiven van de budgetten tussen 2016 en 2017 inzake de verplichte invoering IKB en bodeminformatiesysteem, is met betrekking tot de incidentele ontwikkeling sprake van een incidenteel voordeel voor het jaar 2016, een negatief effect voor het jaar 2017 en wederom een positief effect op het jaar 2018. Dit is voor u terug te zien in het overzicht incidentele en structurele ontwikkelingen op pagina zes.

Wat betreft de structurele ontwikkeling is sprake van verschillende ontwikkelingen die in totaliteit, met de voordelen en nadelen, oplopen naar een structureel nadeel van € 152.591 (exclusief de kleine verschillen). De belangrijkste ontwikkelingen kunt u op de volgende pagina terugzien onder het kopje structurele ontwikkelingen. Met name de bijstellingen in opbrengsten huwelijken/reisdocumenten en de extra benodigde middelen voor het beheer openbare ruimte Avri hebben een forse impact op de algemene middelen. Meer detailinformatie kunt u terugvinden bij de 3<sup>e</sup> W-vraag "wat mag het kosten" van het desbetreffende programma.

## **Stand van zaken bezuinigingen**

Bij de behandeling van de begroting 2016 en meerjarenraming 2017-2019 heeft u het besluit genomen tot diverse bezuinigingstaakstellingen. Om u globaal inzicht te geven wat de stand van zaken is met betrekking tot deze opgenomen bezuinigingstaakstellingen is in deze bestuursrapportage onder bijlage 2 (specifiek voor het sociaal domein) en bijlage 3 (overige onderdelen) een overzicht opgenomen. Tevens is opgenomen als bijlage 4 de financiële stand van zaken in het kader van de drie decentralisaties.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Neder-Betuwe

De secretaris a.i.,

De burgemeester,

Drs. M.G.J. Nijhuis-Quanjel

ir. C.W. Veerhoek





# LEESWIJZER OPBOUW EN INDELING BESTUURSRAPPORTAGE

## Opbouw en indeling van de bestuursrapportage

De bestuursrapportage is opgezet met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording provincie en gemeenten (BBV). Naast dit kader zijn ook de kaders en criteria genoemd in de Gemeentewet, de Algemene Wet Bestuursrecht en het Provinciaal Beleidskader Financieel toezicht van belang.

De indeling van deze bestuursrapportage sluit aan op de begroting 2016. Deze bestaat uit een voorwoord van het college, overzichten van de financiële positie, incidentele verbeteringen of verslechtingen, structurele verbeteringen of verslechtingen, overige kleine verschillen en de beleidsmatige en financiële verantwoording. Onder de rubriek ontwikkelingen zijn alleen ontwikkelingen gemeld die geactualiseerd zijn.

## Betekenis en toepassing van de kleuren

In deze bestuursrapportage wordt het stoplichtenmodel gebruikt om de realisatie van het beleid aan te geven. Per programmaonderdeel stellen we de volgende vragen ten aanzien van resultaat, tijd en middelen:

Resultaat: Is het gelukt om de beleidsinhoudelijke afspraken te realiseren of ligt de realisatie op schema?

Tijd: Is het gewenste (deel)resultaat gerealiseerd of ligt de realisatie op schema?

Middelen: Zijn de toegekende middelen toereikend?

## Resultaat en Tijd

Onder Resultaat en Tijd is de betekenis van de antwoordkleuren als volgt:

	Het resultaat wordt behaald en de uitvoering verloopt volgens planning.
	Het resultaat wordt deels behaald en de uitvoering verloopt niet geheel volgens planning. Beleidsmatige toelichting waarom het resultaat deels wordt behaald vindt plaats bij het speerpunt zelf.
	Het resultaat wordt niet behaald en de uitvoering verloopt niet volgens planning Beleidsmatige toelichting waarom het resultaat niet wordt behaald vindt plaats bij het speerpunt zelf.

## Middelen

Onder Middelen is de betekenis van de antwoordkleuren als volgt:

	De uitvoering van het resultaat wordt binnen het beschikbaar gestelde budget uitgevoerd.
	De uitvoering van het resultaat wordt naar alle waarschijnlijkheid niet binnen het beschikbaar gestelde budget uitgevoerd. Het budget dreigt te worden overschreden.
	De uitvoering van het resultaat wordt niet binnen het beschikbaar gestelde budget uitgevoerd. Het budget is overschreden. Financiële toelichting van de afwijking vindt plaats per programma bij het onderwerp 'Wat mag het kosten?'

## Financiële afwijkingen groter dan € 25.000

Per programma worden de afwijkingen van de derde W-vraag ('Wat mag het kosten?' in een tabel weergegeven en daaronder, voor zover de bedragen groter zijn dan € 25.000, kort toegelicht. Dit geldt ook voor de algemene dekkingsmiddelen en de mutaties in de reserves. Afwijkingen kleiner dan € 25.000 op productniveau worden per programma getotaliseerd in overige kleine verschillen. Ook wordt inzicht gegeven in de stand van het budget onvoorziene uitgaven.

Over de ontwikkelingen in de paragrafen wordt - alleen in de begroting en in de jaarstukken gerapporteerd. Wel wordt- over belangrijke actuele ontwikkelingen in de paragrafen gerapporteerd.

De bestuursrapportage wordt afgesloten met een totaaloverzicht van de financiële afwijkingen per programma, de besluitvorming en de begrotingswijziging.



# FINANCIËLE POSITIE

## Overzicht financiële positie

Na verwerking van de ontwikkelingen uit deze bestuursrapportage ziet de financiële positie er als volgt uit:

OVERZICHT FINANCIËLE POSITIE 2016-2020					
	Begroting	Meerjarenraming			
	2016 €	2017 €	2018 €	2019 €	2020 €
<b>Financiële positie 2016-2020: op basis van aangeboden begroting 2016 en meerjarenraming 2017-2020 inclusief begrotingswijzigingen tot en met maart 2016</b>	<b>-247.316</b>	<b>-428.366</b>	<b>-1.085.141</b>	<b>-1.028.773</b>	<b>-1.070.773</b>
<b>Financiële effecten eerste bestuursrapportage 2016</b>	<b>102.158</b>	<b>224.147</b>	<b>43.307</b>	<b>145.876</b>	<b>125.357</b>
<b>Financiële positie 2016-2020 Inclusief eerste bestuursrapportage 2016</b>	<b>-145.158</b>	<b>-204.219</b>	<b>-1.041.834</b>	<b>-882.897</b>	<b>-945.416</b>
<b>+ = tekort - = overschot</b>					

## Incidentele en structurele ontwikkelingen

De incidentele verbeteringen en verslechtingen van de financiële positie worden hoofdzakelijk veroorzaakt door:						
Incidentele Ontwikkelingen	Programma	2016	2017	2018	2019	2020
Personele aangelegenheden	1	40.000	0	0	0	0
Eenmalige kosten verplichte invoering IKB	1	-188.000	188.000	0	0	0
Bodeminformatiesysteem (BIS)	3	40.000	-40.000	0	0	0
Uitvoeringsbudget vervanging beschoeiing aan de Brederode Dodewaard	3	30.000	0	0	0	0
Fietsoversteek de Leede	3	85.000	0	0	0	0
Bijstelling kapitaallasten nieuwbouw Pantarijn	5	-5.211	-60.421	-90.966	0	0
Inzet reserve bovenwijkse voorziening fietsoversteek de Leede	MR	-85.000	0	0	0	0
<b>Totaal</b>		<b>-83.211</b>	<b>87.579</b>	<b>-90.966</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>+ is tekort, - is overschot</b>						

De structurele verbeteringen en verslechtingen van de financiële positie worden veroorzaakt door:						
Structurele Ontwikkelingen	Programma	2016	2017	2018	2019	2020
Afname van het aantal te verstrekken reisdocumenten	1	53.875	53.769	59.705	73.752	79.501
Verminderde opbrengst huwelijken	1	47.000	47.000	47.000	47.000	47.000
Vrijval stelpost prijsstijging 2016	1	-26.264	-26.264	-26.264	-26.264	-26.264
Extra benodigde middelen beheer openbare ruimte Avri	3	103.000	103.000	103.000	103.000	103.000
Financiële consequenties begroting 2016 GGD Gelderland-Zuid	5	46.977	31.715	31.715	31.715	31.715
Uitvoering Participatiewet (stijging bijstandsgerechtigden)	5	28.230	19.450	19.450	19.450	19.450
Decembercirculaire 2015	AD	-94.342	-73.686	-82.135	-82.811	-82.811
Onroerendzaakbelasting (OZB)	AD	-42.000	-19.000	-19.000	-19.000	-19.000
<b>Totaal</b>		<b>116.476</b>	<b>135.984</b>	<b>133.471</b>	<b>146.842</b>	<b>152.591</b>
<b>+ is tekort, - is overschot</b>						

De verbeteringen en verslechtingen van de financiële positie veroorzaakt door overige kleine verschillen.						
Structurele Ontwikkelingen	Programma	2016	2017	2018	2019	2020
Verschillen < € 25.000 programma	1	-79.208	-105.339	-104.124	-104.124	-110.923
Verschillen < € 25.000 programma	2	20.322	20.322	20.322	20.322	20.322
Verschillen < € 25.000 programma	3	79.852	37.269	36.269	34.269	34.269
Verschillen < € 25.000 programma	4					
Verschillen < € 25.000 programma	5	50.239	50.644	50.647	50.879	31.411
Verschillen < € 25.000 dekkingsmiddelen	A					
Verschillen < € 25.000 mutatie in reserves	R	-2.313	-2.313	-2.313	-2.313	-2.313
<b>Totaal</b>		<b>68.893</b>	<b>584</b>	<b>802</b>	<b>-966</b>	<b>-27.234</b>
<b>Totaal</b>		<b>102.158</b>	<b>224.147</b>	<b>43.307</b>	<b>145.876</b>	<b>125.357</b>

Voor een gedetailleerde verklaring van de financiële afwijkingen wordt verwezen naar de toelichtingen die zijn opgenomen bij de diverse programma's onder het kopje 'Wat mag het kosten?'.





# VOORTGANG REALISATIE PROGRAMMA'S

**Programma 1: Bestuur en Dienstverlening**

**Programma 2: Openbare orde en Veiligheid**

**Programma 3: Fysieke Leefomgeving**

**Programma 4: Economie**

**Programma 5: Sociaal Domein**

# Programma 1: Bestuur en dienstverlening

## Missie

Bestuur en organisatie staan ten dienste van de inwoners. We redeneren 'van buiten naar binnen'. Onze bestuurders en medewerkers staan met beide benen in de maatschappij, zodat zij inwoners en maatschappelijke partners op serieuze wijze kunnen betrekken bij voor hen belangrijke vraagstukken. Wij informeren onze inwoners goed en tijdig over het gemeentelijke beleid. We voeren onze taken snel, adequaat, klantgericht en klantvriendelijk uit. De wensen van onze inwoners en onze wettelijke taken zijn het uitgangspunt van onze dienstverlening. Kernwaarden die belangrijk zijn voor onze dienstverlening zijn: interactiviteit, pro-activiteit, betrouwbaarheid en persoonlijk contact.

Waar het voor het bereiken van onze lokale ambities nodig is om met andere overheden samen te werken, doen wij dat op een slimme manier. We zien de gemeenschappelijke regelingen die voor ons taken uitvoeren als een verlengstuk van de gemeente; zij verdienen serieuze aandacht, sturing en waardering.

## Ontwikkelingen

### Bestuur

Stabiliteit in het gemeentebestuur is van groot belang om in hectische tijden goede bestuurlijke keuzes te kunnen maken. Raad en college hechten mede daarom veel waarde aan een gezonde bestuurscultuur. Belangrijke thema's daarin zijn: samen steeds beter willen worden, rolverdeling, afspraken nakomen, een prettige en open werksfeer, respect en – uiteraard – integriteit.

### Communicatie

In 2015 stelde de gemeenteraad het communicatiebeleidsplan vast. Deze vormt de basis van onze gemeentelijke communicatiebeleid. Op basis van een actieplan zal daar aan uitvoering worden gegeven. We richten ons meer dan voorheen op resultaten die door de samenleving zelf worden gevraagd, en waarin belanghebbenden, zoals inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties ook actief willen participeren. Daarom redeneren we, als maatschappelijk relevante beleids- en uitvoeringsvraagstukken op de agenda gezet worden, 'van buiten naar binnen'. Een goede communicatie met en serieuze betrokkenheid van inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners is daarbij cruciaal. Uiteraard laten we hen waar mogelijk in een vroeg stadium meedenken. Om dit te realiseren, is het noodzakelijk doelgroepen pro-actief, tijdig, gepland, op maat en met zo min mogelijk misverstanden te benaderen. Dit geldt voor alle beleidsvelden van de gemeente en steeds zowel bij de voorbereiding als bij de uitvoering.

### Dienstverlening

De wereld verandert. Dat heeft ook gevolgen voor de rol van de overheid en het contact van die overheid met inwoners. In het document "Overheidsbrede Dienstverlening 2020" heeft de Rijksoverheid een aantal concrete uitgangspunten beschreven. We gaan meer producten digitaliseren, zoals door middel van het project "Digitaal 2017". We maken heldere afspraken over het delen van informatie en privacy en hebben de ambitie om burgers centraal te stellen. Het beoogde doel is dat burgers/ondernemers de overheid sneller en makkelijker kunnen vinden en dat ze zaken kunnen doen op de plek en het tijdstip die hen het beste uitkomen. Wij passen onze (dienstverlenings)processen hierop aan.

### Operatie Basisregistratie Personen (BRP)

De komende jaren wordt de gemeentelijke basisadministratie voor persoonsgegevens (GBA) vervangen door de landelijke Basisregistratie Personen (BRP). De BRP maakt deel uit van het stelsel van basisregistraties. De BRP bevat persoonsgegevens van ingezetenen en niet-ingezetenen. De BRP is een volledige digitale voorziening die onder andere plaats onafhankelijke dienstverlening mogelijk maakt, vierentwintig uur per dag. Het doel van het realiseren van voorzieningen voor de BRP is de kwaliteit van de gegevens (en daarmee de dienstverlening) te verbeteren. Dit moet leiden tot een efficiënte en betrouwbare manier van invoeren, opslaan, beheren en verstrekken van persoonsgegevens, waarbij persoonsgegevens direct beschikbaar zijn en wijzigingen direct verwerkt worden. Aansluiting op de BRP zal plaatsvinden in de periode 2018-2020.

### Verkiezingen

Voor de periode 2016-2019 staat een viertal verkiezingen gepland. In 2017 gaat het om verkiezingen voor de Tweede kamer, in 2018 voor de gemeenteraad en in 2019 voor het Europees Parlement en Provinciale Staten. Daarnaast kunnen kiesgerechtigden een referendum aanvragen over nieuw aangenomen wetgeving. Dit geeft hen de mogelijkheid zich voor of tegen een bepaalde wet uit te spreken, maar de uitslag is niet bindend. De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van het referendum. De procedures rondom het referendum zijn in lijn met die van de verkiezingen voor de Tweede Kamer. Het eerste referendum vond plaats op 6 april 2016 en ging over het associatieverdrag met de Oekraïne.

### Bestuurlijke samenwerking

Zelfstandigheid is het uitgangspunt van de gemeente Neder-Betuwe, maar tegelijkertijd willen we onze kwaliteit van dienstverlening verbeteren. Door onze kleine omvang, ons brede takenpakket en onze beperkte financiële middelen zijn we kwetsbaar. Daarom ligt samenwerking met andere partijen voor de hand. Een goede sturing op al onze samenwerkingsverbanden is cruciaal. In 2016 starten we daarom met het werken met 'toezicht arrangementen'.

Op beleidsgebied werken we vooral samen met de andere in Regio Rivierenland deelnemende gemeenten. In 2015 startten de raden en colleges in Rivierenland met een nieuwe wijze van onderlinge samenwerking. In 2016 moet een start gemaakt worden met de uitvoering van de drie meerjarenprogramma's op de regionale speerpunten, gekoppeld aan de opvolger van het huidige Regiocontract, waarin de provincie en Regio Rivierenland afspraken maken over gedeelde doelen en de financiering van projecten om die doelen te bereiken. Op basis van een overleg met uw raad in maart 2016 zal de focus op samenwerking met andere gemeenten zich ook richten op de gemeente Overbetuwe.

## Wijkmanagement/Burgerparticipatie

Bij brief van 22 december 2015 (Z/15/33911-UIT/15/51544) hebben wij u geïnformeerd over het feit, dat wij met ingang van 1 januari 2016 zijn gestopt met het faciliteren van de dorpsstafels. In het vierde kwartaal 2015 is gestart met een ambtelijke werkgroep, die zich buigt over de vraag hoe (burger) participatie te organiseren. Intussen lopen er verschillende pilot projecten gericht op (burger) participatie. Uit de verschillende bewonersavonden in 2015 en begin 2016 zijn goede ideeën ingebracht hoe (burger) participatie vorm te geven. Deze inbreng zal betrokken worden bij het vorm geven van kaders omtrent (burger) participatie. Verdere uitwerking zal in de loop van 2016 plaatsvinden.

## Actuele kaderstellende beleidsnota's

- ◆ Communicatiebeleidsplan 2015
- ◆ Klanthandvest gemeente Neder-Betuwe
- ◆ Participatie en Inpraakverordening gemeente Neder-Betuwe
- ◆ Verordening burgerinitiatief Neder-Betuwe
- ◆ Regiocontract 2012-2015 (loopt tot juni 2016)
- ◆ Regionale visie 'Verrassend Rivierenland. Waard om bij stil te staan'
- ◆ Nieuwe wijze van onderlinge samenwerking in Rivierenland
- ◆ Implementatieplan Klantcontactcentrum (raadsbesluit 6 maart 2014)

### 1.1 Bestuurs- en organisatiecultuur

	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
			Resultaat/tijd	Middelen
A	Behouden van een gezonde bestuurs- en organisatiecultuur.	A1. Continuëren van het ingezette cultuurtraject met actieve betrokkenheid van college, MT en alle medewerkers.		
		A2. Aandacht besteden aan bestuurlijke integriteit.		
		A3. Beoordelen van medewerkers, naast vakinhoudelijke kennis, op houding en gedrag, w.o. klant-, samenwerkings- en resultaatgericht werken.		

### 1.2 Communicatie en Dienstverlening

	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang			
			Resultaat/tijd	Middelen		
A	Tijdige en pro-actieve participatie van inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers bij de voorbereiding en uitvoering van besluitvorming.	A1. Uitvoering geven aan het in 2015 vastgestelde communicatiebeleidsplan.				
		A2. Uitvoering geven aan het gemeentelijke participatiebeleid.				
		A3. Beoordelen medewerkers op de kerncompetentie 'klantgerichtheid' binnen de HRM-gesprekscyclus.				
		A4. Bezoeken van wijken, bedrijven en maatschappelijke organisaties door college en raad.				
B	Onze communicatie aan de balie, via de telefoon en via internet is snel, adequaat en klantgericht volgens de normen van het kwaliteitshandvest	B1. Verdere uitbouw van KCC naar 'De overheid geeft antwoord' en van onze dienstverlening conform ons klanthandvest.				
		B2. Afhandeling van alle bij het KCC binnenkomende vragen vindt voor minimaal 80% direct (zonder doorverbinden) en correct plaats.				
		<b>Toelichting:</b> Intussen heeft de Rijksoverheid dit concept min of meer laten varen, aangezien het in de praktijk vrijwel onmogelijk is gebleken om voor 80% vragen af te handelen. Dat komt door de vaak specialistische aard van vragen die een KCC medewerkster niet kan beantwoorden. Een 50% doelstelling geeft een realistischer beeld en daar werken we aan door de front- en backoffice meer op elkaar aan te laten sluiten, digitale hulpmiddelen te gebruiken en slimmer/snelser te werken door het gebruik van moderne technieken. Om die reden zal in toekomstige rapportages van 50% worden uitgegaan.				
		B3. Nagaan welke regels en controleprocedures onnodig zijn en deze schrappen (activiteit gereed: 31 december 2016).				
		B4. Aan de orde stellen van eventuele knelpunten die zich voordoen in de communicatie door en binnen de gemeenschappelijke regelingen waarvan wij lid zijn.				

### 1.3 Bestuurlijke samenwerking

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?		Verantwoording/voortgang	
				Resultaat/tijd	Middelen
<b>A</b>	Slim samenwerken met andere gemeenten om onze lokale ambities te bereiken.	A1.	Samenwerken via gemeenschappelijke uitvoeringsdiensten als de Avri en de Omgevingsdienst Rivierenland op beleidsarme taken om kosten te besparen, kwetsbaarheid te verminderen en expertise te benutten; waar dit budgetneutraal kan tevens op kleine schaal met buurgemeenten samenwerken om onderdelen van onze bedrijfsvoering robuuster te maken en van elkaars expertise gebruik te maken; samen met de gemeente Buren de uitvoering van de Participatiewet verzorgen.		
		A2.	Continueren en (daar waar het onze lokale ambities ten goede komt) uitbouwen van de samenwerking op beleidsvelden via o.m. Regio Rivierenland.		
		A3.	Houden van een jaarlijkse thema-avond voor de raad over sturing op verbonden partijen.		
<b>B</b>	Optimaal benutten gelden hogere overheden.	B1.	Uitvoeren van plannen in het kader van het Regiocontract 2012-2015.		
		B2.	Samenwerken in Regio Rivierenland om de opvolger van het Regiocontract zo veel mogelijk bij onze ambities aan te laten sluiten.		
		B3.	Samenwerken in Regio Rivierenland om op voor Neder-Betuwe belangrijke onderwerpen een effectieve lobby op te zetten, waarbij ook de raad betrokken is.		

## Wat mag het kosten?

Programma: 1 Bestuur en Dienstverlening					
Mutaties van grootste afwijkingen (> € 25.000)	2016	2017	2018	2019	2020
a. Personele aangelegenheden	40.000	0	0	0	0
b. Eenmalige kosten verplichte invoering IKB	-188.000	188.000	0	0	0
c. Afname van het aantal te verstrekken reisdocumenten	53.875	53.769	59.705	73.752	79.501
d. Verminderde opbrengst huwelijken	47.000	47.000	47.000	47.000	47.000
e. Vrijval stelpost prijsstijging 2016	-26.264	-26.264	-26.264	-26.264	-26.264
g. Overige kleine verschillen	-79.208	-105.339	-104.124	-104.124	-110.923
<b>Totaal</b>	<b>-152.597</b>	<b>157.166</b>	<b>-23.683</b>	<b>-9.636</b>	<b>-10.686</b>

Hieronder een toelichting op de belangrijkste afwijkingen in de budgetten. De financiële gevolgen van de mutaties op dit programma zijn in een begrotingswijziging verwerkt (verschillen groter dan € 25.000).

### a. Personele aangelegenheden (nadeel € 40.000 incidenteel)

In verband met een personele aangelegenheid en ontslag op eigen verzoek van een voormalige medewerk(st)er is er conform de gemaakte afspraken een mobiliteitscontract afgesloten met POSG voor de duur van zes maanden. In een eerder stadium zijn de fractievoorzitters hier reeds van in kennis gesteld.

### b. Eenmalige kosten verplichte invoering IKB (voordeel € 188.000 in 2016 en nadeel € 188.000 in 2017)

In de begroting 2016 is een bedrag opgenomen van € 188.000 voor de jaren 2016 en 2017. Dit heeft betrekking op 7 maanden (juni t/m december) opgebouwde vakantietoeslag in het jaar 2016. Met ingang van 1 januari 2017 wordt het individueel keuzebudget (IKB) ingevoerd. Dit betekent dat er maandelijks een budget wordt opgebouwd wat bestaat uit de vakantietoeslag, de eindejaarsuitkering, de bijdrage levensloop en 14,4 uur bovenwettelijk verlof. Deze elementen worden ook wel de bronnen van het IKB genoemd. In totaal een percentage van afgerond 16,3% van het bruto salaris. De vakantietoeslag die wordt opgebouwd in de periode juni t/m december 2016 betekent in dit geval een extra last aangezien de opbouw van het IKB start met ingang van 1 januari 2017. Inmiddels is bekend dat de uitbetaling van de opgebouwde 7 maanden vakantietoeslag 2016 in zijn geheel verplicht plaats moet vinden in mei 2017. Eerder was er sprake van een gespreide betaling over twee jaar aangezien dit een flinke kostenpost is voor veel gemeenten. Dit is nu definitief van de baan waardoor de geraamde lasten in 2016 doorschuiven naar 2017, zodat in 2017 de volledige financiële IKB last beschikbaar is ter hoogte van € 376.000 (2 x € 188.000). Deze doorschuiving heeft zodoende een voordelig effect op de financiële positie van 2016, maar een nadelig effect op de financiële positie 2017. Per saldo een budgettair neutraal effect over 2016 en 2017.

### c. Afname van het aantal te verstrekken reisdocumenten (nadeel oplopend naar € 79.501 in 2020)

In 2014 is de geldigheidstermijn van de reisdocumenten voor volwassenen (>18jaar) verlengd van 5 naar 10 jaar. Dat betekent dat vanaf 2019 minder aanvragen reisdocumenten ingenomen zullen worden (in 2013 zijn de laatste rijbewijzen met een geldigheidsduur van 5 jaar verstrekt). We noemen dat de reisdocumentendip. Tegelijkertijd met de verlenging van de geldigheidstermijn is het tarief rijksdeel van de leges verhoogd. Met de reisdocumentendip ontstaat op termijn een lagere behoefte aan formatie. Door het inzetten van een flexibele schil kan daaraan te zijner tijd voldaan worden. Het effect van de afname van het aantal te verstrekken reisdocumenten dient een budgettair neutraal effect te hebben in het kader van de kostendekkendheid. Minder opbrengsten, maar ook minder kosten. Echter het college acht het niet verantwoord om te bezuinigen op de overhead gezien de bezuinigingen van de afgelopen jaren die hier reeds op plaats hebben gevonden. Door het niet bezuinigen op de overhead blijft er echter een extra last. In combinatie met de stijging van het tarief rijksdeel van de leges ontstaat per saldo een structurele last van € 53.875 in 2016 die verder oploopt naar € 79.501 in 2020.

### d. Verminderde opbrengst huwelijken (nadeel € 47.000 structureel)

In de begroting van 2016 is een opbrengst van de huwelijken opgenomen van € 155.000. Dat bedrag is gebaseerd op een schatting van 300 huwelijken. De aantallen huwelijken ontwikkelden zich de laatste jaren als volgt: 220 huwelijken in 2012, 243 huwelijken in 2013, 262 huwelijken in 2014 en 248 huwelijken in 2015. Gezien de schommelingen in het aantal is het moeilijk een realistisch aantal vast te stellen. De aantallen in de jaren 2013 en 2014, die de basis vormden voor de bijstelling van de raming 2016 en verdere jaren, zijn beïnvloed door het feit dat het Kasteel verkozen is geweest tot 'huwelijkslocatie van het jaar', en deze trend die daardoor leek te ontstaan is doorgetrokken. Dat heeft geleid tot te hoge verwachtingen. Een realistische schatting is structureel 225 huwelijken per jaar, wat we ook voor 2016 verwachten. Per saldo betekent deze lagere bijstelling een structureel nadeel van € 47.000.

### e. Vrijval stelpost prijsstijging 2016 (voordeel € 26.264 structureel)

Middels de begroting 2016 heeft u een stelpost prijsstijging 2016 beschikbaar gesteld ter hoogte van € 100.000 voor het opvangen van prijsindexaties die ontstaan in 2016. Dit bedrag is gebaseerd op de indexeringen conform de meicirculaire 2015. In December 2015 heeft u de stelpost naar beneden bijgesteld naar € 90.000 gebaseerd op indexeringen conform de septembercirculaire 2015. Bij deze eerste bestuursrapportage is in totaliteit voor een bedrag van € 63.736 aan aanspraak gemaakt op de stelpost prijsstijging 2016. Het gevolg is dat het restant van € 26.264, het onbenutte deel van deze stelpost, vrij komt te vallen ten gunste van de algemene middelen. Per saldo is hier sprake van een structureel voordeel van € 26.264. Voor alle duidelijkheid, de aanspraak op de stelpost prijsstijging 2016 (voordeel € 63.736 structureel) zit verwerkt in de overige kleine verschillen op programma 1 en de concrete budgettophogingen (nadeel € 63.736 structureel) zitten verwerkt op de diverse programma's.

## Investerings

Geen investeringen opgenomen onder programma 1.

## Mutaties in reserves

Geen mutaties in reserves te melden.

## Programma 2: Openbare orde en veiligheid

### Missie

Neder-Betuwe is een gemeente waar iedereen zich veilig voelt met een lokale overheid die zich daarvoor aantoonbaar inzet. Spelregels en grenzen zijn helder. Er wordt snel en merkbaar opgetreden tegen overlast en criminaliteit. Wij stimuleren burgers, bezoekers, ondernemers en veiligheidspartners om vanuit hun eigen verantwoordelijkheid bij te dragen aan de veiligheid binnen de gemeente.

### Ontwikkelingen

#### Veiligheidshuis

In het Veiligheidshuis werken instanties op één locatie samen aan opsporing, vervolging, (voorbereiding van) berechting en hulpverlening. Het doel van de samenwerking is het terugdringen van overlast, huiselijk geweld en criminaliteit. De ketenpartners signaleren problemen, bedenken oplossingen en voeren die samen uit. Werkprocessen worden op elkaar afgestemd, zodat strafrecht en zorg elkaar aanvullen. Ingezet wordt op gedragsverandering, vermindering risico recidive en verbetering van de kwaliteit van leven van de delinquent.

#### Inbraakpreventie

Het voorkomen van inbraken heeft zowel bij justitie, politie en gemeente een hoge prioriteit. Ondanks het feit dat het aantal inbraken in de gemeente fors is gedaald zal de aanpak op hetzelfde niveau worden voortgezet. De hoofddoelstelling van het plan van aanpak Woninginbraken is het creëren van bewustwording bij bewoners over de risico's op woninginbraken en het stimuleren van bewoners om maatregelen te treffen tegen woninginbraak. Daarnaast zal de opsporing en vervolging intensief worden voortgezet.

Nieuwe ontwikkeling: van project Waaks naar Whatsapp-signaleringsgroepen

Aan het project Waaks nemen circa 250 inwoners, verdeeld over de hele gemeente, deel. Project Waaks was op basis van individueel contact tussen inwoner en politie. Aan de inwoner was gevraagd om verdachte zaken bij de politie te melden. De deelnemers aan Waaks konden aan de politie melden dat zij deelnemer van Waaks waren. In de praktijk is gebleken dat er vanuit de deelnemers aan Waaks bijna geen meldingen bij de politie binnenkomen. N.a.v. een aantal inbraken in Kesteren, nieuwbouwwijk De Leede, heeft één bewoner alle inwoners van de nieuwbouwwijk benaderd en gevraagd of zij zich wilden aansluiten bij een Whatsapp-signaleringsgroep. Zo is op 7 april 2015 de eerste signaleringsgroep LeedeWaaks ontstaan waaraan 49 inwoners (hele nieuwbouwwijk De Leede) deelnemen. Het grote verschil qua opzet tussen Waaks en Whatsapp-signaleringsgroep zit hem in het feit dat de gemeente en politie aan alle inwoners hebben gevraagd om deelnemer van Waaks te worden (aanbod gericht) terwijl de Whatsapp-signaleringsgroep die nu is ontstaan vanuit de inwoners zelf is opgezet. Verdachte zaken worden onderling in de wijk gedeeld maar ook direct aan de politie gemeld. De ontwikkeling t.a.v. het gebruik van Whatsapp staat in de gemeente niet stil. Naast de signaleringsgroep LeedeWaaks zijn er al verschillende andere Whatsapp-signaleringsgroepen opgestart door de bewoners in Neder-Betuwe. Steeds meer inwoners spelen zelf een rol in het veiliger maken van hun eigen woonomgeving en gebruiken hiervoor de Whatsapp om een signaleringsgroep te vormen. De gemeente gaat in samenwerking met de politie een plan van aanpak opstellen om de (nieuwe) Whatsapp-signaleringsgroepen te stimuleren en te ondersteunen. Het Uitgangspunt is om per Whatsapp-signaleringsgroep een coördinator aan te wijzen en deze weer te koppelen met de andere coördinatoren van de Whatsapp-signaleringsgroepen in een eigen groep. De wijkagent kan dan contact houden met de coördinatoren. De wijkagent heeft weer contact met de gemeente zodat de voortgang kan worden besproken en eventuele knelpunten kunnen worden opgelost.

#### Voorzetten van veiligheidsbeleid

De Kadernota Veiligheid 2010-2014 is verlengd naar 2014-2018 (raadsbesluit 5 juni 2014). Dit betekent dat het veiligheidsbeleid in de hele breedte wordt voortgezet. Speerpunten voor 2015 zijn: Voorkomen Woninginbraken, vandalisme aanpak en aanpak van ernstige overlast door personen in de woonomgeving. Het gaat hierbij om diverse soorten van overlast op het gebied van drugs en/of alcohol, jeugdoverlast, huiselijk geweld. Voor gemeenten, politie, justitie en maatschappelijke partners is een intensieve regionale en lokale netwerksamenwerking de manier om een sluitende aanpak te vormen in criminaliteitsbestrijding.

#### Drank- en Horecawet

Aan het door de gemeenteraad vastgestelde Preventie- en handhavingsbeleid alcohol wordt uitvoering gegeven. Ook de komende jaren zal een nauwe samenwerking tussen diverse afdelingen en externe partijen plaatsvinden. Voor wat betreft het toezicht heeft de Avri in 2015 gemeld dat deze taak wordt afgestoten per uiterlijk 1 juli 2016. Per 1 juli 2016 wordt binnen samenwerkingsverband tussen gemeenten Buren, Culemborg, Neder-Betuwe en West Maas en Waal toezichthouders ingehuurd via een particulier vakkundig Bureau Horeca Bijzondere Wetten. De overeenkomst is aangegaan in eerste instantie tot 1 januari 2018 met een optie tot verlenging.

#### Bijdrage Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid buigt zich dit jaar over een nieuwe verdeelsystematiek. Zodra hierover meer duidelijkheid is informeren wij u hierover.

### Actuele kaderstellende beleidsnota's

- ◆ Kadernota Integraal Veiligheidsbeleid 2014-2018 (Raadsbesluit 5 juni 2014)
- ◆ Jaarplan Veiligheid 2014
- ◆ Veiligheidsstrategie 2014-2018 Oost-Nederland 'Een Veiliger Oost-Nederland door betrokken samenwerking'
- ◆ Meerjarenbeleidsplan 2014-2018 Politie (opgesteld conform de wet Nationale Politie)
- ◆ Plan van aanpak/draaiboek Oud en Nieuw
- ◆ Regionaal Crisisplan
- ◆ Rampenplan en Rampenbestrijdingsplannen
- ◆ Preventie- en Handhavingsplan uitvoering Drank- en Horecawet 2014-2018 (Raadsbesluit 5 juni 2014)
- ◆ Algemene Plaatselijke verordening Gemeente Neder-Betuwe 2015
- ◆ Beleidsnota Externe Veiligheid Neder-Betuwe 2015-2018

## 2.1 Openbare orde en veiligheid

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?		Verantwoordling/voortgang	
				Resultaat/tijd	Middelen
A	Veilige gemeente, integrale aanpak.	A1.	Uitvoeren van de Kadernota Veiligheid 2014-2018 en de APV.		
		A2.	Stimuleren van gerichte voorlichting en preventieve maatregelen om het aantal inbraken te verminderen. In samenwerking met de politie en bewoners wordt door de IV medewerker een plan van aanpak opgesteld waarin duidelijk wordt op welke wijze de gemeente inwoners gaat stimuleren en ondersteunen bij het opzetten van Whatsapp-signaleringsgroepen. Het plan van aanpak zal medio 2016 gereed zijn.		
		A3.	Aanbieden door Bureau Halt op de basisscholen van voorlichting over criminaliteit, normen en waarden, groepsdruk, overlast, vuurwerk (project oud nieuw), respect en digipesten.		
		A4.	Blijven participeren in het Veiligheidshuis.		
		A5.	Uitvoering geven aan de voortgezette kadernota Veiligheidsbeleid.		
B	Voorkomen van vernielingen en verhalen van schade.	B1.	Voortzetten project 'Vandalisme-offensief'.		
		B2.	Aangifte doen van alle vernielingen die aan gemeentelijke eigendommen worden aangericht en indien de dader bekend is de schade verhalen.		
		<b>Toelichting:</b> De AVRI moet door de gemeente worden gemandateerd om aangifte te kunnen doen van vernielingen aan gemeentelijke eigendommen. Dit mandaat wordt z.s.m. gerealiseerd zodat deze taak door de AVRI kan worden uitgevoerd. Er zijn rondom de jaarwisseling geen daders aangehouden waardoor het niet mogelijk is om schade te verhalen.			
		B3.	Publiceren van aangerichte schade aan gemeentelijke eigendommen in de kranten; bij grote aangerichte schade een Burgernet-bericht uit laten gaan.		
		B4.	Tegengaan van aanstootgevende reclame-uitingen ( <i>alert reageren, binnen onze bevoegdheden</i> ).		
C	Zo min mogelijk alcoholmisbruik, drugsgebruik en drugshandel	C1.	Het Regionaal hennepsteelt convenant (16 gemeenten) en het uitvoerings-convenant is in 2015 vastgesteld. Burgemeester heeft in 2015 het beleid op grond van artikel 13b Opiumwet vastgesteld. Vanaf eind 2015 tot op heden zijn er drie hennepkwekerijen aangetroffen. De eigenaren zijn volgens de vaste procedure aangesproken.		
		C2.	Communiceren naar de inwoners over de 'aanpak hennepsteelt' via het Magazine NB en de gemeentelijke website. Toelichting: Nadat alle hierboven genoemde documenten zijn vastgesteld zal via berichtgeving inwoners over de aanpak hennepsteelt op de hoogte worden gesteld.		
		C3.	Bevorderen dat de politie daadkrachtig optreedt vooral tegen de overlast van drugshandel en gericht onderzoek verricht op locaties waarover signalen binnenkomen dat er wordt gedeald. Toelichting: De politie heeft dit onderwerp tijdens een thema bijeenkomst op 11 juni behandeld. Hierbij is middels een presentatie aangegeven welke stappen de politie onderneemt tegen (overlast) drugshandel.		
		C4.	Uitvoeren van het drank- en horecabeleid.		
		C5.	Aanbieden preventie/voorlichting lessen over alcohol, roken en blowen aan VO scholen.		
		C6.	Inzetten straathoekwerker van IrisZorg en 'Iris in de Buurt' voor gerichte persoonlijke hulpverlening bij alcoholproblematiek. Toelichting: De naam Iris in de Buurt is komen te vervallen De gerichte persoonlijke hulpverlening loopt nu via de Kernpunten/Sociaal Team.		
D	Op zondag zijn de winkels gesloten.	D1.	Uitvoering geven aan bestaande winkeltijdenverordening		



<b>E</b>	De naleving van de leeftijdsgrens op basis van de Drank & Horecawet door alcoholverstrekkers (horeca, sportverenigingen supermarkten en slijterijen), stijgt van 10% in 2013 tot boven de 40% eind 2015. De naleving is inderdaad gestegen: eind 2015 doet 31% het goed, 32% ad hoc naleving en 37% scoort slecht.	E1.	Informatieverstrekken aan en communicatie met alcoholverstrekkers		
		E2.	Samenwerking met politie, ondernemers, verenigingen, scholen en gezondheidsorganisaties		
		E3.	Organiseren van toezicht en handhaving volgens het vastgestelde Preventie- en Handhavingsplan uitvoering Drank- en Horecawet 2014-2018. Toelichting: Uit onderzoek is gebleken dat de naleving leeftijdsgrenzen is gestegen naar bijna 30%. In 2015/2016 zijn toezichthouders met 18-jarige stagiaire op pad gegaan voor lik-op-stuk-controles bij bijv. supermarkten. Hieruit is gebleken dat 67% een id-controle uitvoert, 22% niet en dus in overtreding is en 10% controleert af en toe. Het ligt in de bedoeling om in 2016/2017 meer gerichte PR-acties te ondernemen richting doelgroepen als caissières, ouders en jeugd. Daarnaast wordt via de plaatselijke media opnieuw en herhaaldelijk voorlichting gegeven o.a. over alcoholgebruik door jongeren.		

## 2.2 Programmaonderdeel Hulpdiensten

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang	
		Resultaat/tijd	Middelen
<b>A</b> De aanrijdtijden van de hulpdiensten voldoen aan de landelijke vijftienminutennorm en de overschrijding daarvan bedraagt maximaal 5%.	A1. Toetsen of de hulpdiensten voldoen aan de gestelde normen.		
<b>B</b> Adequate brandweezorg, crisisbeheersing en rampenbestrijding	B1. Aandringen bij de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) op handhaving van de norm voor opkomsttijden van de brandweer. Toelichting: in 2016 is een dekkingsplan beschikbaar waarin de rampenbestrijding regionaal wordt georganiseerd.		
	B2. De Meldkamer Ambulancezorg stuurt twee ambulances naar het slachtoffer bij een 1-1-2 melding van een hartstilstand. Het alarmeringssysteem HartslagNu schakelt vervolgens maximaal 30 burgerhulpverleners in om het slachtoffer zo snel mogelijk te bereiken. In onze gemeente waren in 2015 131 vrijwilligers (van de lokale EHBO verenigingen) actief voor HartslagNu en 7 AED apparaten aangemeld. Ons doel is om in 2016 150 burgerhulpverleners in onze gemeente te hebben en 10 aangemelde AED apparaten.		

## Wat mag het kosten?

Programma: 2 Openbare orde en Veiligheid					
Mutaties van grootste afwijkingen (> € 25.000)	2016	2017	2018	2019	2020
a. Overige kleine verschillen	20.322	20.322	20.322	20.322	20.322
<b>Totaal</b>	<b>20.322</b>	<b>20.322</b>	<b>20.322</b>	<b>20.322</b>	<b>20.322</b>

## Investeringen

Geen investeringen opgenomen onder programma 2.

## Mutaties in reserves

Geen mutaties in reserves te melden.



## Programma 3: Fysieke leefomgeving

### Missie

Neder-Betuwe is een veilige, schone, aantrekkelijke en gevarieerde gemeente en bekend als hét laanboomcentrum van Nederland respectievelijk Europa. Wij werken samen met bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties aan het behoud en de ontwikkeling van een duurzame, vitale gemeente. We streven naar een evenwichtige ruimtelijke ordening waarbij landschappelijke waarden worden behouden. De woningvoorraad is kwalitatief op orde en wordt voortdurend afgestemd op de behoefte. Nieuwe kansen en ontwikkelingen worden aangegrepen om de aanwezige ruimtelijke kwaliteiten te versterken.

### Ontwikkelingen

#### Omgevingswet (omgevingsplannen/bestemmingsplannen)

In de periode 2008 - 2014 zijn alle bestemmingsplannen geactualiseerd. Wij werken op dit moment aan een voorstel met betrekking tot de overgang naar Omgevingsplannen welke volgt uit de inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet. Naar verwachting zal die wet medio 2018 in werking treden.

#### Wonen

De Woningwet 2015 stelt nieuwe spelregels voor de sociale huursector. De herziene Woningwet is erop gericht dat woningcorporaties zich concentreren op hun kerntaak: zorgen dat mensen met een laag inkomen goed en betaalbaar kunnen wonen. Bij de wet hoort een AMvB (Algemene Maatregel van Bestuur) waarin details over de uitvoering van de wet zijn vastgelegd. De hoofdpunten uit de nieuwe Woningwet betreffen:

1. het werkdomein woningcorporaties
2. Scheiding of splitsing van taken diensten algemeen economische belang en niet- diensten algemeen economische belang taken
3. Passend toewijzen
4. Governance en intern toezicht
5. Verslaggeving en financiële transparantie
6. Extern toezicht en sanering
7. Rol gemeenten
8. Rol huurders
9. Woningmarktgebieden
10. Diversen (klachtenreglement, wooncoöperatie, overcompensatie, gemengde dienstverlening)

In maart 2016 werd de Woonvisie 'Vitale kernen in een sterke gemeente 2.0' vastgesteld. Met de Woonvisie Neder-Betuwe 2016-2021 willen we inzetten op het toevoegen van duurzaam aantrekkelijke woningen en nieuwbouw, het inzetten op een realistische woningbouwambitie, woningbouw in elke kern, volwaardige afronding van de huidige plannen, het verder verduurzamen van de woningvoorraad en betaalbare woningen voor kwetsbare doelgroepen. Met de provincie vindt permanente afstemming plaats in het kader van de Woonagenda. Wat nieuwbouwplannen betreft richten we ons op afronding van de plannen die al langer lopen (Triangel Ochten, Veilingterrein Kesteren, Casterhoven, Herenland Opheusden, Broedershof Echteld). Daarnaast wordt ingezet op een aantal nieuwbouwplannen die nu in ontwikkeling zijn. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de woningbouwbehoefte in onze gemeente.

#### Spuitzone

In onze gemeente lopen wij regelmatig bij toekomstige bouwprojecten tegen de problematiek van de spuitzones aan. Uit jurisprudentie-onderzoek is gebleken, dat de afstand die daadwerkelijk opgenomen kan worden in een bestemmingsplan in bepaalde gevallen kleiner kan zijn, indien voldaan wordt aan verschillende voorwaarden. Uit de jurisprudentie lijkt te zijn op te maken, dat de belangrijkste voorwaarden zijn: het toepassen van driftreducerende maatregelen, die via een zg. 'instandhoudingsplicht' in een bestemmingsplan zijn vastgelegd. Bovendien dient uit onderzoek te blijken dat de driftreductie op de specifieke locatie dusdanig is, dat een kleinere spuitzone mogelijk is. Probleem is, dat er nog geen enkele uitspraak van een rechter is, die een situatie betrof waarin werd voldaan aan alle voorwaarden. Dat zorgt nog steeds voor een onzekere situatie. In overleg met initiatiefnemers, zoeken we naar mogelijkheden, binnen de nu bekende lijn uit de jurisprudentie, in de verwachting dat daarmee verschillende bouwprojecten doorgang kunnen vinden.

#### Actualisatie archeologische beleidskaart

De gemeenteraad heeft in zijn vergadering van 14 april 2016 het onderwerp 'Archeologische beleidskaart Neder-Betuwe' behandeld. De verwerking van de archeologische beleidskaart in een paraplubestemmingsplan kan eind 2016 gecombineerd worden met de verwerking van de nog te actualiseren bommenkaart in een paraplubestemmingsplan. We beschikken inmiddels over gewijzigde planregels aangaande archeologie.

#### Bommenregeling

Bij opsporing en ruiming niet gesprongen explosieven (NGE), treedt de initiatiefnemer op als opdrachtgever van het NGE-bedrijf die de opsporing/ruiming uitvoert. De gemeente is alleen bij 'eigen' initiatieven/projecten opdrachtgever.

Ten aanzien van de teruggave van een deel van de NGE kosten op basis van de thans vigerende bommenregeling kan de gemeente richting derden maximaal aangegeven dat zij zich wil inspannen om via het Rijk tot gedeeltelijke teruggave te komen. Uitgangspunt daarbij is dat de gemeente niet zelf (voor)financiert en ook geen financiële risico's aangaat.

Het Rijk is voornemens om in 4 jaar deze regeling af te bouwen. Het Rijk wil naar het principe dat de initiatiefnemer betaalt, net als bij bv archeologie.

### **Bodembelastingkaart en beleid In het kader van bommenregeling 2.0**

De huidige bommenkaart uit 2008 dient geactualiseerd te worden omdat de wet- en regelgeving is veranderd. Daarnaast dienen we bij bestemmingsplanwijzigingen en aanvragen omgevingsvergunning, te beschikken over een toetsingskader aangaande onderzoek naar en de ruiming van conventionele explosieven en hebben we een aansprakelijkheid op basis van art 175 en 176 van de gemeentewet.

Op landelijk niveau wordt momenteel gesproken over de ontwikkeling en mogelijke inhoud van een normenkader rondom het opsporen en ruimen van CE. Kennis hebben van de inhoud van een normenkader is het bij het actualiseren van de bodembelastingkaart NGE (zogenaamde bommenkaart) en het opstellen van bijbehorende beleidskeuzes van essentieel belang. Naar verwachting worden de bodembelastingkaart en het beleid in het kader van de bommenregeling 2.0 nog in 2016 geactualiseerd en daarna voor vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad.

### **Omgevingsdienst Rivierenland**

Nadat in 2013 de uitvoering van de milieutaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving is overgegaan naar de Omgevingsdienst Rivierenland (ODR), heeft de gemeente tevens per 1 juni 2015 de bouwtaken ondergebracht bij de ODR. Daarmee zijn Wabo-breed de VTH uitvoeringstaken uitbesteed.

Vanaf 2015 gaat de ODR stapsgewijs over van een input-gestuurde organisatie (hoeveel uren brengt iedere deelnemer in) naar een output-gestuurde organisatie (welke producten worden geleverd). Met de ODR zijn concrete kwaliteitsafspraken gemaakt. Deze worden in 2016 op basis van het Wetsvoorstel VTH vertaald in een Verordening Kwaliteit Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Omgevingsrecht. Op 2 februari 2016 is het regionale Beleidskader voor de uitvoering van VTH-taken vastgesteld. Dit beleidskader vervangt eerder genoemde Notitie Integraal Handhaven 2011-2014, onderdeel milieu en de Notitie Integraal Handhaven 2014-2017, onderdeel Bouw, RO, APV. Op 22 maart 2016 is het werkprogramma 2016 vastgesteld. Hierin wordt een overzicht gegeven van alle diensten die de gemeente Neder-Betuwe afneemt van de ODR. De diensten hebben betrekking op zogenaamde VTH-taken. Daarmee zijn de te leveren prestaties voor 2016 vastgelegd.

### **Actuele kaderstellende beleidsnota's**

- ◆ Beheerplannen onderhoud wegen, gebouwenbeheer en groen
- ◆ Landschap Ontwikkeling Plan (LOP)
- ◆ Bestemmingsplannen
- ◆ Structuurvisie Neder-Betuwe 2015
- ◆ Woningbouwprogramma (KWP3)
- ◆ Woonvisie Neder-Betuwe 2016 – 2021 Vitale kernen in een sterke gemeente 2.0
- ◆ Nota grondbeleid
- ◆ Nota Wonen-Welzijn-Zorg
- ◆ Welstandsnota
- ◆ Bouwverordening
- ◆ Notitie Integraal Handhaven 2011-2014, onderdeel milieu (na publicatie het beleidskader uitvoering VTH-taken Regio Rivierenland, zoals vastgesteld op 2 februari 2016)
- ◆ Notitie Integraal Handhaven 2014-2017, onderdeel Bouw, RO, APV (na publicatie het beleidskader uitvoering VTH-taken Regio Rivierenland, zoals vastgesteld op 2 februari 2016)
- ◆ Nota Externe Veiligheid 2015-2019
- ◆ Waterplan
- ◆ Nota begraafplaatsenbeleid
- ◆ Gemeentelijk rioleringsplan (GRP)
- ◆ Duurzaamheidsvisie 2016-2020
- ◆ Masterplan Centrum Kesteren, vastgesteld op 15 dec 2011
- ◆ Uitvoeringsprogramma speeltuinen 2016 - 2020
- ◆ Startnotitie Neder-Betuwe Gezond! (Sociaal Economische Gezondheidsverschillen) (raadsbesluit 31 oktober 2013)

### 3.1 Ruimtelijke ordening

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?		Verantwoording/voortgang	
				Resultaat/tijd	Middelen
<b>A</b>	Een overgang van bestemmingsplannen naar meer integrale Omgevingsplannen zoals bepaald in de Omgevingswet, die naar verwachting 2018 in werking treedt.	A1.	Onderzoeken op welke wijze de toekomstige Omgevingsplannen kunnen worden vormgegeven en actueel gehouden. Toelichting Hiervoor is een integraler benadering nodig, omdat ook ander beleid dan RO (denk aan milieu, water, APV, welstandsnota) wordt geïntegreerd. Om te voorkomen dat in 2018 een gigantische herzieningsoperatie moet worden opgetuigd, dient vanaf 2016 de voorbereiding hiervoor te starten. Onder A2 t/m A4 worden de eerste stappen beschreven die in 2016 worden opgepakt. Een concreet, uitgewerkt voorstel hieromtrent zal volgen.		
		A2.	Evaluatie huidige handboek (systematiek en regels).		
		A3.	Opnemen ontwikkelgerichte plannen in handboek.		
		A4.	Samenvoegen bestemmingsplannen kernen tot één bestemmingsplannen Woongebieden.		
<b>B</b>	Herijken van het beleid voor vrijkomende agrarische bebouwing.	B1.	Evalueren nota Vrijkomende agrarische bebouwing in regionaal verband. Naar verwachting kan op basis daarvan begin 2016 een voorstel aan de gemeenteraad worden gedaan.		
<b>D</b>	Beperking archeologische onderzoekskosten voor agrarische ondernemers.	D1.	Actualiseren archeologische beleidskaart.		

### 3.2 Wonen

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?		Verantwoording/voortgang		
				Resultaat/tijd	Middelen	
<b>A</b>	Woningbouw aansluitend op de Woonvisie 2016-2021.	A1.	Toevoegen van duurzaam aantrekkelijke woningen.			
		A2.	Inzetten op een realistische nieuwbouwambitie.			
		A3.	Woningbouw in elke kern, volwaardige afronding van de huidige plannen.			
		<b>Toelichting:</b> Nog geen woningbouw Fructus Dodewaard. In het eerste kwartaal 2016 zijn in de overige kernen opgeleverd: Kesteren: 8 woningen, Opeusden: 2 woningen, Ochten: 1 woning.				
		A4.	Verder verduurzamen van de woningvoorraad.			
		A5.	Betaalbare woningen voor kwetsbare doelgroepen.			
<b>B</b>	Behouden van aanbod kleinschalige (intramurale) zorgvoorzieningen in onze dorpen.	B1.	Faciliteren van gerealiseerde woonzorgvoorzieningen in onze dorpen (Steegakker, Elim, Reigerhof, Habion) zodat zij optimaal hun rol in de lokale samenleving kunnen vervullen.			
		B2.	Uitvoering geven aan het Bor (Besluit omgevingsrecht, onderdeel van de Wabo) Toelichting: op basis van deze wet wordt het eenvoudiger om een tijdelijke mantelzorgwoning te plaatsen			
		B3.	Meewerken aan alternatieven voor (dreigende) leegstand i.v.m. scheiden van wonen en zorg.			
		B4.	Maken van prestatieafspraken met betrekking tot woningtoewijzing met het welzijnswerk over de wijze waarop zij senioren kunnen faciliteren met diensten op het gebied van zorg, welzijn en gemak.			

### 3.3 Duurzaamheid

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?		Verantwoording/voortgang	
				Resultaat/tijd	Middelen
A	Milieu – en energiebewust gedrag van inwoners en bedrijfsleven.	A1.	Uitvoeren van de nota duurzaamheid (2015-2020) Naast uitvoeren van bestaande projecten ook nieuwe ontwikkelingen volgen en implementeren.		
B	Schoonhouden van openbare ruimte.	B1.	Bevorderen participatie, bijvoorbeeld door te zorgen dat het onderwerp zwerfvuil op de agenda van de verschillende stakeholders komt te staan en door inwoners, wijken en verenigingen te stimuleren om gezamenlijk de problematiek aan te pakken.		
		B2.	Verwijderen van zwerfvuil in de openbare ruimte samen met scholen en maatschappelijke organisaties. Acties en actoren worden vastgelegd in een vierjarig uitvoeringsprogramma dat in het 2 <sup>e</sup> kwartaal wordt vastgesteld.		
		B3.	Actualiseren van de APV tweede kwartaal 2016.		
		B4.	Opstellen van een beleidsnota hondenpoep. Toelichting: Begin 2016 stellen we hondenpoepbeleid op met een vierjarig uitvoeringsprogramma waarin het Communicatietraject, optimalisering van voorzieningen, en gerichte handhaving o.g.v. klachten- en meldingenlijn de basis zullen vormen.		
		<b>Toelichting</b> Het hondenbeleid wordt vastgesteld door het college in het tweede kwartaal. Inhoudelijk zal de nota vooraf worden afgestemd met de raad. De uitvoering zal vóór de zomervakantie worden opgestart.			

### 3.4 Ruimte en groen

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?		Verantwoording/voortgang	
				Resultaat/tijd	Middelen
A	Representatief aanzien van de dorpen met hoge ecologische kwaliteit ( <u>uitstraling van Europees laanboomcentrum</u> ).	A1.	In gesprek gaan met boomkwekers of zij bereid zijn te investeren in het groen in de gemeente (aanleg en onderhoud).		
		A2.	Opstellen groenbeleidsplan (waaronder visie en uitvoeringsprogramma) in samenwerking met boomkwekers, hoveniers, inwoners en Helicon (gereed: eind 2016)		
		A3.	Onderzoeken van mogelijkheden voor het realiseren van een 'markant punt' als onderdeel van de inrichting ABC terrein.		
		<b>Toelichting:</b> Er is in 2015 een studentenproject met de WUR uitgevoerd om in beeld te brengen welke actoren hierbij een rol spelen en welke aanknopingspunten er zijn om meer zichtbaarheid te genereren voor het Laanboomcentrum. Op dit moment ligt de focus op het kunnen realiseren van het Laanboomgebouw.			
B	Onderhoud kwaliteitsniveau begraafplaatsen in stand houden.	B1.	Het begraafplaats beleid actualiseren waarin opgenomen de uitkomst van het onderzoek van privatiseren. (gereed: eind 2016)		
		B2.	Onderzoeken van privatisering gemeentelijke begraafplaatsen (gereed: eind 2016).		
C	Verbetering van het groenonderhoud met betrokkenheid van onze inwoners.	C1.	Hanteren van aantrekkelijke voorwaarden op het gebied van onderhoud van groen door inwoners.		
		C2.	Hanteren van een planmatige aanpak (in het kader van (burger) participatie) voor het betrekken van inwoners bij het onderhoud van openbaar groen.		
D	Een passende en aantrekkelijke speelruimte voor inwoners van 0- t/m 18 jaar	D1.	Gefaseerde uitvoering speelruimtebeleidsplan		

### 3.5 Toezicht en Handhaving

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?		Verantwoording/voortgang	
				Resultaat/tijd	Middelen
A	Handhaving op het gebied van het omgevingsrecht	A1.	Uitvoeren van het beleidskader uitvoering VTH-taken Regio Rivierenland.		

## Wat mag het kosten?

Programma: 3 Fysieke leefomgeving					
Mutaties van grootste afwijkingen (> € 25.000)	2016	2017	2018	2019	2020
a. Extra benodigde middelen beheer openbare ruimte Avri	103.000	103.000	103.000	103.000	103.000
b. Bodeminformatiesysteem (BIS)	40.000	-40.000	0	0	0
c. Uitvoeringsbudget vervanging beschoeiing aan de Brederode Dodewaard	30.000	0	0	0	0
d. Fietsoversteek de Leede	85.000	0	0	0	0
e. Overige kleine verschillen	79.852	37.269	36.269	34.269	34.269
<b>Totaal</b>	<b>337.852</b>	<b>100.269</b>	<b>139.269</b>	<b>137.269</b>	<b>137.269</b>

Hieronder een toelichting op de belangrijkste afwijkingen in de budgetten. De financiële gevolgen van de mutaties op dit programma zijn in een begrotingswijziging verwerkt (verschillen groter dan € 25.000).

- a. Extra benodigde middelen beheer openbare ruimte Avri (nadeel € 103.000 structureel)**  
 U heeft op 12 september 2013 de financiële kaders inbesteding Avri vastgesteld. De hierbij te realiseren bezuinigingen zijn ontleend aan de destijds door Avri ingediende offerte en betroffen voor 2016 en verdere jaren een besparing van € 363.000. Volgens de begroting IBOR Avri 2016 is de maximale haalbare bezuiniging €277.000. Deze bezuiniging is vergelijkbaar met de bezuiniging welke in 2015 is behaald. Hierbij is geen rekening gehouden met de extra taakstelling als gevolg van de additieve bezuiniging van €17.680 (nota Speelruimtebeleid). Hierdoor komt de maximaal door Avri te behalen bezuiniging op €260.000. Het verschil tussen eerder genoemde Avri offerte 2013, die in de begroting van Neder-Betuwe meerjarig is verwerkt, en de begroting IBOR Avri 2016 is voornamelijk gelegen in het feit, dat Avri de eerder aangegeven restcapaciteit van tractie niet kan realiseren. De reden die Avri hiervoor aangeeft is dat de voertuigen minder geschikt zijn om deze multifunctioneel in te zetten. Avri geeft aan dat er op dit moment ook geen alternatieven zijn om te komen tot verdergaande besparingen op dit punt. Ten opzichte van de gemeentelijke begroting 2016 en meerjarenraming 2017-2019 ontstaat er per saldo een jaarlijkse nadelige afwijking van €103.000.
- b. Bodeminformatiesysteem (nadeel € 40.000 in 2016 en voordeel € 40.000 in 2017)**  
 Middels de begroting 2016 heeft u voor het jaar 2017 een bedrag van € 40.000 beschikbaar gesteld voor de implementatie van een bodeminformatiesysteem (BIS). Nu, begin 2016, staat alles klaar om de bodemrapportages daadwerkelijk te kunnen implementeren in het nieuwe bodeminformatiesysteem. U wordt derhalve verzocht om de in 2017 beschikbaar gestelde middelen ter hoogte van € 40.000 naar voren te schuiven en wel naar 2016. Middels een ingevoerd bodeminformatiesysteem kan een stuk efficiënter gewerkt worden en zijn wij ruimschoots op tijd gereed voor de invoering van de nieuwe omgevingswet per 2018. De verschuiving van 2017 naar 2016 betekent wel een nadeel voor het jaar 2016, maar een voordeel voor het jaar 2017. Per saldo een budgettair neutraal effect over 2016 en 2017.
- c. Uitvoeringsbudget vervanging beschoeiing aan de Brederode Dodewaard (nadeel € 30.000 incidenteel)**  
 De gemeente is verantwoordelijk voor het constructief onderhoud van beschoeiingen langs watergangen. Onderhoud van beschoeiingen is niet opgenomen in een beheerplan. De beschoeiing langs de waterpartij grenzend aan de achtertuinen van de woningen Brederode 30-36 in Dodewaard is aan vervanging toe. De kosten betreffen een bedrag van € 30.000 voor het jaar 2016. Voor de komende jaren zullen wij dergelijke onderhoudswerkzaamheden opnemen in de beheerplannen en de financiële gevolgen daarvan in beeld brengen.
- d. Fietsoversteek de Leede (nadeel € 85.000 incidenteel)**  
 Er is overeenstemming bereikt over een aanvaardbare oplossing voor de gevolgen van de toename van het vrachtverkeer door Kesteren: gemeente Buren en de bedrijven op de Middelwaard doen een financiële bijdrage voor de realisatie van een veilige fietsoversteek over de Hoofdstraat ter hoogte van het Van Lodensteincollege (ten noorden van de rotonde op het gedeelte richting Rhenen). Tegen de achtergrond van deze oplossing is het beroep ingetrokken. De raad is hierover door het college bij brief van 10 maart 2015 geïnformeerd. Het bestemmingsplan 'Buitengebied, Middelwaard West, Lienden' is inmiddels onherroepelijk geworden. De vaststellingsovereenkomst waarin de afspraken over de oplossing zijn opgenomen is voorbereid en nu gereed voor besluitvorming.  
 Buren en de bedrijven op de Middelwaard betalen een derde deel van de werkelijke kosten tot een maximum van € 43.892 mee aan de realisatie van de fietsoversteek. Vanuit de exploitatie van het (inmiddels afgesloten) project de Leede is er €85.000,- beschikbaar voor de aanleg van een bushalte en fietsoversteek. Bij afsluiting van het project zijn deze middelen aan de reserve Bovenwijkse voorzieningen toegevoegd. De aanleg van een bushalte is niet langer noodzakelijk. In totaal is er dus € 85.000 + € 43.892 = €128.892 beschikbaar. Verwacht wordt dat het werk binnen de beschikbare middelen kan worden gerealiseerd. De voorgestelde onttrekking uit de reserve bovenwijkse voorziening ter hoogte van € 85.000 ziet u terug bij de mutaties in reserves op de volgende pagina. In totaliteit heeft de uitvoering van de fietsoversteek de Leede derhalve een budgettair neutraal effect in deze bestuursrapportage.

## Investerings

Programma: 3 Fysieke leefomgeving		Fysieke Leefomgeving			
Beschikbaar gestelde investering (lopend/bestaand)		Startjaar	Investerings- bedrag x € 1.000	Voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
Lopend	Rioolvervanging Hoofdstraat 2013	2013	200		
Lopend	Startersleningen	2014	450		
Lopend	Voorber/aanleg waterberging 2015 (incl restkrediet)	2015	331		
Lopend	Rioleringsmaatr.De Heuning 2014/2015 *	2015	218		
Lopend	Maatregelen wateroverlast Opheusden 2015**	2015	542		
Toelichting:De belangrijkste maatregel, het leggen van een duiker voor het afvoeren van overtollig hemelwater uit de Smachtkamp, is conform planning functioneel en in 2015 afgerond. Verbeteren van het aansluitend hemelwaterstelsel heeft door aanwezigheid van kabels en leidingen, en het aanpassen van het ontvangend water vertraging opgelopen. Naar verwachting wordt het project medio 2016 afgerond.					
Bestaand	Duurzaamheidsleningen	2016	250		
Bestaand	Servicebus gebouwenonderhoud	2016	40		
Bestaand	Rioleringsmaatr.Panhuis 2016 *	2016	43		
Bestaand	Voorber/aanleg waterberging 2016 *	2016	262		
Toekomstig	Voorber/aanleg waterberging 2017 *	2017	262		
Toekomstig	Voorber/aanleg waterberging 2018 *	2018	262		
Toekomstig	Investering riolering 2019*	2019	332		
Toekomstig	Investering waterplan 2019*	2019	35		
* Onderdeel van het GRP 2014-2018					
** Aanvulling op GRP 2014-2018 (raadsbesluit 5 maart 2015)					

## Mutaties in reserves

Programma: 3 Fysieke leefomgeving		Mutaties in reserves				
Mutaties van grootste afwijkingen (> € 25.000)		2016	2017	2018	2019	2020
a.	Inzet reserve bovenwijkse voorziening fietsoversteek de Leede	-85.000	0	0	0	0
<b>Totaal</b>		<b>-85.000</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

Toelichting op de mutaties in reserves (verschillen groter dan € 25.000).

### a. Fietsoversteek de Leede (voordeel € 85.000 incidenteel)

Zoals bij de 3<sup>e</sup> W-vraag "wat mag het kosten" bij dit programma reeds is aangegeven zal voor de uitvoering van de fietsoversteek de Leede een onttrekking plaatsvinden uit de reserve bovenwijkse voorziening. Hierbij ziet u de onttrekking uit de reserve bovenwijkse voorziening. In totaliteit heeft de uitvoering van de fietsoversteek de Leede derhalve een budgettair neutraal effect in deze bestuursrapportage.



## Programma 4: Economie

### Missie

We streven naar economische groei door te zorgen voor een goed ondernemersklimaat en een goede kwaliteit van onze werklocaties. Tevens dient onze winkelkernen vitaal te zijn doorontwikkeling en behoud van winkelconcentratiegebieden. We stimuleren ook economische groei via uitbreiding van verblijfs- en dagrecreatie, waarbij de sterke kanten en mogelijkheden van de gemeente benut worden. Kwaliteitsverbetering is hierbij het uitgangspunt. We ontwikkelen de mobiliteit in onze gemeente zodanig dat deze de bereikbaarheid, de verkeersveiligheid en leefbaarheid versterkt.

### Ontwikkelingen

#### Regio Rivierenland

De 10 samenwerkende gemeenten in regio Rivierenland hebben eind 2014 drie economische speerpunten benoemd waarop met elkaar zal worden samengewerkt (Agribusiness, Logistiek & Economie en Recreatie & Toerisme). Deze regionale speerpunten zijn uitgewerkt in het Ambitiedocument 2016-2020 Regio Rivierenland. De keuze voor deze drie speerpunten is gebaseerd op de specifieke kenmerken die Regio Rivierenland onderscheiden van andere regio's en met deze focus wordt gewerkt aan het beter vermarkten van de regio. De resultaten van gesprekken met verschillende maatschappelijke partners, externe stakeholders, provincie, onderwijsinstellingen, ondernemers en vertegenwoordigers zijn gebruikt als input om de gezamenlijke ambities aan te scherpen. Het Ambitiedocument 2016-2020 wordt, na besluitvorming door de 10 samenwerkende gemeenteraden, in april 2016 ter vaststelling voorgelegd aan het Algemeen Bestuur van Regio Rivierenland. De opgaven uit het regionaal Ambitiedocument worden verder uitgewerkt in een uitvoeringsplan. Voor de uitvoering van de projecten wordt van gemeenten ook een duidelijke financiële input verwacht. Elke euro die door gemeenten beschikbaar wordt gesteld, kan verveelvoudigd worden door cofinanciering van derden. Voorgesteld wordt te komen tot een regionaal investeringsfonds waaruit (co)financiering van de projecten kan plaatsvinden. De raad van de gemeente Neder-Betuwe heeft in een op 17 maart 2016 aangenomen motie voorgesteld een richtinggevend bedrag van € 3 per inwoner per jaar op te nemen voor het realiseren van de ambities uit het regionaal ambitiedocument. Bij de behandeling van de kadernota 2017 zullen de 10 gemeenteraden zich beraden over de te reserveren middelen voor een regionaal investeringsfonds.

#### Winkelconcentratie en detailhandelsbeleid

Om de leefbaarheid in, en de vitaliteit van de dorpskernen te behouden en te verbeteren is een goed voorzieningenniveau van groot belang. De gemeente wil initiatieven stimuleren die bijdragen aan de winkelconcentraties in de kernen Dodewaard, Kesteren, Ochten en Opheusden, waarbij wordt zorggedragen voor een evenwichtige verdeling van het voorzieningenniveau over de vier grotere kernen. De gemeenteraad heeft de regionale detailhandelsvisie in het eerste kwartaal 2015 vastgesteld. In het verlengde van deze visie willen we, samen met de ondernemers in onze gemeente, ook een lokale detailhandelsvisie opstellen. In 2015 is een procesvoorstel opgesteld. Er werd onder alle Neder-Betuwe ondernemers een enquête uitgezet: 230 ondernemers hebben antwoord gegeven op een tal van vragen op het gebied van ondernemen in onze gemeente. Hun oordeel en visie wordt als input gebruikt voor de opstelling van de visie. Eind 2015 heeft aanbesteding plaatsgevonden aan het bureau DTNP die de visie voor ons opstelt. De vertegenwoordigers van de ondernemersverenigingen fungeren hierbij als klankbordgroep; een eerste bijeenkomst heeft in februari plaatsgevonden, waarbij ook de raad betrokken was. DTNP heeft aan de klankbordgroep een eerste analyse van de Neder-Betuwe winkelstructuur gepresenteerd en vond een brainstorm plaats over enkele relevante keuzes voor de kernen. De vaststelling van de visie is voorzien in juli 2016.

#### Breedbandontwikkeling

Binnen de gemeente is in het najaar van 2013 een groep van ondernemers onder begeleiding van NGS-Euregio gestart met het onderzoeken van de mogelijkheden en interesse bij bedrijven om glasvezel aan te leggen op bedrijventerreinen (met een toekomstige optionele uitbreiding naar het buitengebied). Ook binnen de Regio Rivierenland wordt momenteel onderzocht wat de mogelijkheden zijn om een volledig dekkend regionaal netwerk voor breedband te realiseren. De werkgroep glasvezel Neder-Betuwe had als doel: voor 1 januari 2016 de drie bedrijventerreinen Bonegraaf Dodewaard, Panhuis Kesteren, Heuning Ochten, gemeentelijke instellingen en/of anderen, te voorzien van glasvezel. De gemeente heeft gesprekken gevoerd met de werkgroep en andere initiatiefnemers en met hen afgesproken dat de gemeente t.a.v. initiatieven een faciliterende houding zal aannemen en dat wij daarbij ook nauwlettend de ontwikkelingen binnen regio Rivierenland in de gaten zullen houden. In onze informatiebrief aan de raad van juni 2015 is aangegeven dat 'faciliteren' betekent dat gerekend mag worden op een vlotte dienstverlening bij afgifte van (aanleg)vergunningen voor de bekabeling voor glasvezel. Deze positieve grondhouding t.a.v. breedbandontwikkeling heeft ertoe geleid dat het bedrijf ForeFreedom op het bedrijfsterrein De Heuning is inmiddels gerealiseerd.

Op 7 september 2015 organiseerde Regio Rivierenland een raadsinformatiebijeenkomst waarbij de aanwezigen werden geïnformeerd over de ontwikkelingen rondom het project Glasvezel. De projectgroep van Regio Rivierenland heeft sindsdien op basis van marktconsultatierondes gewerkt aan de ontwikkeling van een oplossingsrichting. Van belang hierbij is dat de focus binnen het project zich nu primair richt op de zgn. 'enkel-kopergebieden' in Regio Rivierenland. Deze gebieden hebben nl. de hoogste slagingskans om binnen afzienbare tijd te worden 'verglaast'. Daarna zullen de andere gebieden in Regio Rivierenland gefaseerd worden aangepakt. Doelstelling blijft om in Rivierenland uiteindelijk 100% verglazing te realiseren. Met een raadsinformatienotitie zijn de gemeenteraden in maart 2016 geïnformeerd over de recente ontwikkelingen van het glasvezelproject. Tijdens een geplande raadsinformatiebijeenkomst eind mei 2016 worden de gemeenteraadsleden geïnformeerd over de verdere uitwerking van de vervolgstappen in een glasvezelplan ten behoeve van de bestuurlijke keuze voor Regio Rivierenland.

#### Recreatie en toerisme

Uit regionaal onderzoek is gebleken dat er goede mogelijkheden zijn om recreatie en toerisme verder te ontwikkelen in onze regio en gemeente. Deze ontwikkeling zal leiden tot meer bestedingen en dus tot toename van werkgelegenheid. Daarnaast kan het bijdragen aan het behouden van voorzieningen en de leefbaarheid in onze kernen. Om deze kansen te kunnen benutten, geven we uitvoering aan de regionale en lokale visie. Wij willen ondernemers stimuleren om nieuwe initiatieven te realiseren die passen binnen ons recreatiebeleid en daarmee uitbreiding van het recreatieaanbod en kwaliteitsverbetering te bereiken. Ook marketing en promotie van onze gemeente en Rivierenland zijn hierbij van groot belang. De samenwerking met de regiogemeenten en de ondernemers is hierbij

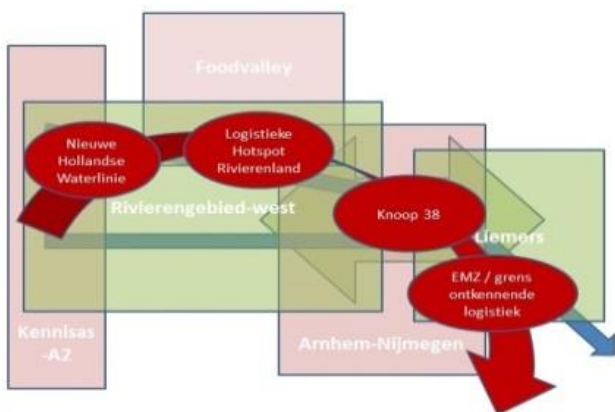
essentieel. Daarom is eind 2015 een nieuwe platform Recreatie & Toerisme samengesteld welke reeds enkele keren bijeen is gekomen. In het platform worden afspraken gemaakt over de toekomstige samenwerking en over de door ondernemers gewenste projectontwikkelingen. Doordat de gemeenteraad op 11 februari jl. middelen voor de sector ter beschikking stelde, kunnen deze projecten worden gefaciliteerd.

Met ondernemers is afgesproken dat prioriteit wordt gelegd bij de totstandkoming van een aanbodkaart van het complete recreatief-toeristische aanbod in onze gemeente. Daarnaast wordt onderzocht welke mogelijkheden er zijn om nieuwe (wandeling)routes te ontwikkelen die het huidige aanbod kwalitatief aanvullen.

### Logistieke Hotspot Rivierenland (LHR)

Neder-Betuwe maakt onderdeel uit van de Gelderse Corridor. Dit is één van de Gebiedsgerichte opgaven uit de provinciale Omgevingsvisie welke in april 2015 expliciet werd opgenomen in het provinciale coalitieakkoord. In het akkoord is het initiatief van de 20 corridorgemeenten meegenomen. In lijn met alle landelijke, provinciale, regionale en lokale visies wil de provincie de ambities aanscherpen via de gedachte van een 'veerkrachtige economie in een veilig, gezond & leefbaar gebied'. Als 'parels aan het corridorsnoer' zijn er (van west naar oost) nu door de provincie vier knopen onderscheiden:

1. de nieuwe Hollandse Waterlinie
2. de Logistieke Hotspot Rivierenland als model voor een bredere duurzame logistieke ontwikkeling
3. Knoop 38 in Valburg als een integraal en duurzaam te ontwikkelen knooppunt
4. Grensontkennende logistiek (transport) Emmerich, Montferland en Zevenaar



De provincie zet hierbij (vanuit haar rol als regisseur van de corridor) een concept neer en zet in op integrale samenhang en geeft aan dat de betrokken partners hierbij een alliantie moeten aangaan. Vanuit de regio wordt terecht ook ingezet op bevordering van de Logistieke Hotspot Rivierenland.

De logistieke Hotspot Rivierenland (LHR) is een samenwerking tussen tien gemeenten uit de regio (waaronder Neder-Betuwe), diverse ondernemers, de onderwijssector, KvK, VNO-NCW en de provincie Gelderland. Het doel van de LHR is de verdere (logistieke) ontwikkeling van de regio met de volgende speerpunten:

- het versterken van de regionale bedrijvigheid op basis van de logistieke kwaliteiten;
- het aantrekken van (inter)nationale bedrijvigheid naar de regio, waardoor de werkgelegenheid in de regio gegarandeerd dan wel geïntensiveerd kan worden.

Ten behoeve van de aansturing van de LHR is een stichting opgericht, waarin vanuit de verschillende 'bloedgroepen' een afvaardiging zitting neemt. Door gewijzigde structuren van Regio Rivierenland en van de bevoegdheden van de Stuurgroep Logistieke Hotspot Rivierenland kan de gemeente Neder-Betuwe via deze lijn geen invloed meer uitoefenen op ontwikkelingen en besluitvorming. Met deelname in de Stichting Logistieke Hotspot Rivierenland kan de gemeente via de positie in de Raad van Commissarissen dat wel. Het eerdere inzicht van het college om pas over te gaan tot aankoop van certificaten als het bedrijfsleven zelf voor minimaal 50% participeert blijkt op grond van de gewijzigde structuur in de praktijk niet overeind te houden. Een voorstel om daarom toch over te gaan tot éénmalige aankoop van certificaten wordt in juni 2016 voorgelegd aan de gemeenteraad.

### Biezenburg

In Regio Rivierenland heeft in het verleden onderzoek plaatsgevonden naar uitbreiding voor de containerterminal welke nu binnen de regio op Medel is gevestigd. Uit dit onderzoek bleek de voorkeurslocatie te liggen binnen de gemeente Neder-Betuwe ter plaatse van de Biezenburg. Bij vervolgonderzoek door de Regio naar de haalbaarheid van de uitbreiding voor een containerterminal – flora en fauna en nautische haalbaarheid – zijn ook twee alternatieve locaties in beeld gekomen die eerder niet beschikbaar waren, het terrein van de glasfabriek in Tiel en de schele hoek nabij de huidige containerterminal. Aanvullend op de haalbaarheidsonderzoeken ter plaatse van de Biezenburg heeft de Logistieke Hotspot Rivierenland (LHR) ook onderzoek gedaan naar de alternatieve locaties. Uit het onderzoek naar de verschillende locaties voor mogelijke uitbreiding van de containerterminal capaciteit is naar voren gekomen dat het op dit moment niet verstandig is om een keuze te maken voor één locatie, dan wel een locatie af te laten vallen. Dit komt met name voort uit het feit dat de toekomst van de AGC-locatie nog ongewis is. De verwachting van de LHR is dat hierover in de toekomst meer duidelijkheid ontstaat. Ook in het kader van de "Ladder voor duurzame verstedelijking" is het verstandig de ontwikkelingen rondom de AGC-locatie af te wachten. De LHR adviseert in haar rapport betreffende de uitbreiding van de containerterminalcapaciteit de stuurgroep, de gemeente Neder-Betuwe en de provincie om alle drie locaties aan te houden als potentiële ontwikkellocatie voor extra terminalcapaciteit. De gemeente Neder-Betuwe kan in dit geval slechts besluiten al dan niet de ontwikkellocatie beschikbaar te houden.

De definitieve locatiekeuze/-afweging zal binnen de regio gemaakt moeten worden, omdat deze keuze gemeente-grensoverschrijdend is. Vanzelfsprekend heeft de betreffende grondgebied gemeente hierin het laatste woord, al dan geen medewerking te verlenen aan de komst van een containerterminal. De AGC-locatie is inmiddels verkocht en daarom voor een containerterminal geen optie meer.

### Mobiliteit

Binnen de gemeente zijn op verschillende plaatsen projecten in ontwikkeling of in uitvoering op het gebied van ruimte en infrastructuur. Al deze ontwikkelingen hebben met name invloed op de mobiliteit in de gemeente(kernen) en kunnen zorgen voor een spanningsveld tussen leefbaarheid en mobiliteit. De provincies Utrecht en Gelderland zijn bezig met de voorbereidingen voor de aanleg van een zogenaamde wisselstrook (tidal flow). Aanpassingen aan zowel de Rijnbrug als in kruisingen aan de provinciale weg N233 moeten ervoor gaan zorgen dat de doorstroming van het verkeer aanzienlijk verbetert. Het project is waarschijnlijk in 2018 afgerond.

- Op de A15 zien we in toenemende mate de verkeersdrukke groeien, ook op wegvakken in Neder-Betuwe. Dit zorgt voor onveiligheid en verminderde bereikbaarheid. De Regio Rivierenland heeft in samenwerking met de A15-gemeenten een onderzoek naar de problematiek A15 verricht. De resultaten van het onderzoek worden gebruikt worden voor de lobby A15.

Vanuit het onderzoek wordt een lobby-agenda opgesteld. Deze wordt besproken tijdens een congres in mei a.s. en vervolgens voor de zomer vastgesteld in het DB/AB van de regio. Uiteraard wordt ook de gemeenteraad bij dit proces betrokken.

De treinverbinding Tiel - Arnhem is de ruggengraat van het Rivierenlandse openbaar vervoersysteem; vanuit de hele regio sluiten busverbindingen aan op de trein. De directe treinverbinding tussen Tiel en Arnhem staat voortdurend onder druk omdat het spoorvak Elst- Arnhem overbelast raakt. Vandaar dat samen met de gemeente Tiel en de Regio Rivierenland gelobbyd wordt voor het behoud van een rechtstreekse verbinding. De signalen wijzen er in ieder geval erop dat de lobby zijn vruchten afwerpt. Medio april is er een bestuurlijk overleg, mogelijk komt dan hierover meer duidelijkheid. In overleg met onder meer de provincie en ProRail en Over-Betuwe wordt al gekeken naar de mogelijkheden voor verbetering van de stationsomgeving te Opheusden en Zetten/Andelst

De gemeente is in overleg met de provincie Gelderland in het kader van het proces om de OV-visie van de provincie te implementeren. De provincie geeft aan dat er een groeiend gat is tussen de wensen van reizigers en het OV-aanbod. Dit is bijvoorbeeld zichtbaar in lege bussen die vooral buiten de stedelijke gebieden rondrijden. Ook lagere budgetten noodzaken tot wijzigingen in het openbaar vervoer. Concreet betekent dit dat de provincie gaat schrappen waar de lijnen slecht bezet zijn. Een deel van dit budget zet de provincie in voor investeringen in weg en spoor, t.b.v. het behoud van een sterk lijnennet. Een ander deel van dit budget zetten ze in voor het flexnet dat beter voldoet aan de mobiliteitsvraag. In dit flexnet kunnen reizigers hun vervoer op maat regelen, waar ze ook wonen in Gelderland, desgewenst van deur tot deur. Met name een goede communicatie van de provincie en vervoerders met de reizigers is van belang.

De komende twee jaar zijn er een aantal aanpassingen aan de wegen rond Echteld. Er zijn veel partijen betrokken bij de verkeerskundige wegverbeteringen. Allereerst komt er een directe verbinding tussen de Voorstraat en de N323. Deze vervangt de bestaande onlogische 'slinger' in de Voorstraat tussen de Meersteeg en Echteld die nu van en naar de A15 wordt gebruikt. Verder komt er op de N323 groot onderhoud. Er komen verkeerslichten op de kruising van de afrit A15 en de N323. De oversteek wordt hierdoor veiliger. Daarnaast wordt de rotonde op de kruising van de Meersteeg met de N323 vervangen door een kruising met verkeerslichten. Hierdoor kan het toenemende verkeer van en naar het bedrijfsterrein Medel beter worden afgewikkeld. Langs de Voorstraat (tussen het spoor en de Brenksestraat) en langs de Meersteeg (tussen de Eierkampseweg en de brug over de Linge) komen vrijliggende fietspaden. Begin 2018 zijn alle werkzaamheden naar verwachting afgerond. De gemeente heeft de noodzakelijke werkzaamheden voor deze maatregelen verricht, de uitvoering ligt nu bij andere partijen, zoals de provincie en Grontmij.

De realisatie van de Verbindingsweg Dodewaard verloopt volgens planning. Naar verwachting is de weg dit jaar tijdig voor de start van de Beijer gereed. Voor de zgn. weg onderlangs loopt het vergunningetraject.

Dit jaar wordt de infrastructuur voor het ABC-terrein te Opheusden gerealiseerd. De eerste uitvoeringsmaatregelen zijn al genomen. De infrastructuur voor het Abc-terrein vormt tevens de 1<sup>e</sup> schakel voor de zgn. Ontsluitingsweg Laanboomcentrum Opheusden (rondweg).

### Actuele kaderstellende beleidsnota's

- ◆ Businessplan voor de Bedrijfsomgeving Panhuis Kesteren (oktober 2013)
- ◆ Neder-Betuws Verkeer en Vervoerplan (NBVP, december 2011)
- ◆ Masterplan Centrum Kesteren (december 2011)
- ◆ Business en Masterplan Logistieke Hotspot (vastgesteld in Programmaraad Welvarend voorjaar 2012, ter kennisname aan gemeenteraad aangeboden)
- ◆ Toeristisch recreatieve visie Regio Rivierenland 2012-2015 'Versterken en Uitbouwen' (september 2012)
- ◆ Visie recreatie en toerisme gemeente Neder-Betuwe 'Natuurlijk in Neder-Betuwe' (mei 2013)
- ◆ Regionale detailhandelsvisie (maart 2014)
- ◆ Geactualiseerde structuurvisie ten aanzien van de intensieve veehouderij (2015)
- ◆ Kadernota Basismobiliteit (2015)
- ◆ Intergemeentelijke Strategische Visie voor de Laanboomteelt (2015)

## 4.1 Logistieke Hotspot Rivierenland

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?		Verantwoording/voortgang	
				Resultaat/tijd	Middelen
<b>A</b>	Bevordering van werkgelegenheid en economische ontwikkeling door (grote) bedrijven naar Rivierenland te trekken.	A1.	Deelnemen aan een aantal trajecten/projecten (o.m. Herijking Regionaal Programma Bedrijventerreinen, Logistieke Hotspot) van Regio Rivierenland.		
		<b>Toelichting:</b> De herijking Regionaal Programma Bedrijventerreinen 2016 doorloopt momenteel het proces van besluitvorming. Het concept herijkt RPB wordt in de periode april-juni 2016 voorgelegd aan de gemeenteraden, waarna op 29 juni vaststelling door het AB van Regio Rivierenland kan plaatsvinden en op 1 juli ter vaststelling aan GS van de provincie Gelderland kan worden aangeboden. Logistieke Hotspot Rivierenland: Een gewijzigd inzicht van het College van B&W om nu toch over te gaan tot aankoop van certificaten van LHR voor een éénmalig (gereserveerd) budget van € 1.350 wordt in de vergadering van juni voorgelegd aan de raad. Daarnaast draagt gemeente Neder-Betuwe jaarlijks (2014-2017) voor een bedrag van € 2.250 bij aan de uitvoeringsorganisatie LHR. In 2016 vindt evaluatie van de werkzaamheden van LHR plaats.			
		A2.	Deelnemen in de gemeenschappelijke regeling Industrieschap Medel. Toelichting: Medel ligt op Tiels grondgebied, waardoor de gemeente Tiel verantwoordelijk is voor de publieke aangelegenheden.		
<b>B</b>	De beste locatie voor een tweede containerterminal waarbij geldt dat deze pas wordt ontwikkeld als er voldoende marktvraag is.	B1.	Ondersteunen Logistieke Hotspot bij het locatieonderzoek naar de tweede containerterminal		

## 4.2 Bereikbaarheid en veiligheid

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?		Verantwoording/voortgang	
				Resultaat/tijd	Middelen
<b>A</b>	Een optimale bereikbaarheid van onze gemeente in combinatie met een optimale verkeersveiligheid.	A1.	Samenwerken met de provincies Gelderland en Utrecht en aanliggende gemeenten om de fileproblematiek rond de Rijnbrug voor korte en lange termijn op te lossen.		
		A2.	Lobbyen voor een veilige en zo mogelijk filevrije A15.		
		A3.	Stimuleren en bevorderen van het openbaar vervoer in de gemeente, waaronder de lobby voor het behouden van een directe treinverbinding tussen Tiel en Arnhem.		
		A4.	Verder oplossen van de knelpunten vanuit het Neder-Betuws Verkeers- en Vervoerplan op het gebied van de veiligheid, bereikbaarheid en leefbaarheid (fysieke maatregelen treffen).		
		A5.	Stimuleren en bevorderen van de voorlichting en educatie op het gebied van de verkeersveiligheid.		
		A6.	Realiseren van de rondweg van Dodewaard in combinatie met het faciliteren van de vestiging van De Beijer BV op de Waalwaard in Dodewaard.		
		A7.	Realiseren van planologische inpassingen en voorbereiden van de uitvoering van de aansluiting van de Voorstraat in Echteld op de N323/A15.		
		A8.	Inzetten op aanvullende financiering door hogere overheden om een westelijke toegang tot het ABC-terrein mogelijk te maken. (regionale ontsluiting in westelijke richting)		

### 4.3 Recreatie en toerisme

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?		Verantwoording/voortgang	
				Resultaat/tijd	Middelen
<b>A</b>	Recreatiemogelijkheden en daarmee economische groei en arbeidsplaatsen scheppen door initiatieven op het gebied van recreatie en toerisme te faciliteren.	A1.	Uitvoering geven aan de acties in:- de regionale visie Recreatie en toerisme en - de Lokale visie recreatie en toerisme.		
		A2.	Continuëren van financiële steun aan het Regionaal Bureau voor Toerisme Rivierenland		
		A3.	ISamenwerken met ondernemers in het lokaal platform Recreatie en toerisme.		
		A4.	Uitvoering geven aan het door de raad op 11 februari 2016 geaccordeerde bestedingsplan door: - Samen met ondernemers en het RBT een aanbodkaart realiseren (Q2) - Samen met ondernemers de mogelijkheden onderzoeken van nieuwe/aanvullende lokale routenetwerken.		

### 4.4 Agribusiness

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?		Verantwoording/voortgang	
				Resultaat/tijd	Middelen
<b>A</b>	Ontwikkeling ABC-terrein (bouw vanaf 2016).	A1.	Faciliteren (planologisch) van de eerste bedrijven die zich op het ABC-terrein willen vestigen.		
<b>B</b>	Ruimte voor agrarische ondernemers.	B1.	Deelnemen in Greenport Gelderland		
		<b>Toelichting:</b> bijdrage aan het Laanboomcompact			
		B2.	Uitvoeren van het regionaal meerjarenprogramma Agribusiness		
<b>Toelichting:</b> O.a. inbreng en uitvoering van het project Agro Business Centre Opheusden specifiek voor laanboomteelt-gerelateerde bedrijvigheid.					

### 4.5 Versterken lokale economie

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?		Verantwoording/voortgang	
				Resultaat/tijd	Middelen
<b>A</b>	Aantrekkelijk ondernemersklimaat.	A1.	Onderhouden van contacten met Werkgevers Adviespunt Rivierenland (WAPR) en samenwerken lokale ondernemers in het platform (OVNB)		
		A2.	Het opzetten van een digitaal bedrijvenloket		
		A3.	Het opstellen van een economische rapportage 2015		
		A4.	Deelnemen aan het project Ik Start Smart om zodoende het jonge en innovatieve ondernemerschap te faciliteren.(Q3)		
		A5.	Onderzoeken van de mogelijkheden om in de directe schil rond de dorpskernen, als overgang naar het buitengebied, meer ambachtelijke bedrijvigheid toe te laten dan nu mogelijk is. Hiervoor wordt in het voorjaar van 2016 een memo aan de raad voorgelegd. (gereed: medio 2016).		
		A6.	Revitaliseren bedrijventerrein 't Panhuis.		
		A7.	Deelname aan beurzen en het faciliteren van ondernemersbijeenkomsten		
<b>B</b>	Optimale vestigingsmogelijkheden voor bedrijven.	B1.	Voortzetten uitgifte bedrijventerreinen Bonegraaf-West en Tolsestraat.		
		B2.	Uitbreiden bedrijventerrein 't Panhuis en de Heuning, naar aanleiding van aantoonbare vraag van reeds in onze gemeente gevestigde bedrijven.		
		B3.	Faciliteren van het bedrijventerrein Casterhoven op het moment dat er aantoonbare vraag van bedrijven is		

		B4.	Faciliteren van de vestiging van de Beijer BV op de Waalwaard in Dodewaard in combinatie met de realisatie van de rondweg Dodewaard.		
		B5.	Het uitvoeren van een leegstandsmonitor bedrijventerreinen		
C	Een adequaat winkelaanbod in de vier grote dorpen van de gemeente.	C1.	Stimuleren van initiatieven die bijdragen aan de winkelconcentraties in de kernen Dodewaard, Kesteren, Ochten en Opheusden, waarbij wordt zorggedragen voor een evenwichtige verdeling van de winkelvoorzieningen in de vier grotere kernen.		
		C2.	Faciliteren van de Aldi in Ochten bij een verplaatsing naar de plaats van het oude gemeentehuis.		
		C3.	Uitvoeren van de plannen voor de Winkelconcentratie Kesteren met marktpartijen volgens het vastgestelde Masterplan.		
		C4.	Faciliteren van de Aldi Opheusden bij verplaatsing naar het Damcon-terrein.		
		C5.	Voortzetten van het Winkelconcentratieplan Opheusden rondom Swaenestate.		
		C6.	Faciliteren van initiatieven voor het centrumplan Dodewaard		
		C7.	Opstellen van een lokale detailhandelsvisie, inclusief het uitvoeren van een leegstandmonitor en het opstellen van beleid ten aanzien van vrijkomende locaties in de kernen.		

#### 4.6 Glasvezel

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?		Verantwoording/voortgang	
				Resultaat/tijd	Middelen
A	Snelle communicatieverbinding en voor bedrijventerreinen en voor particulieren in het buitengebied	A1.	Faciliteren van particuliere initiatieven		
		A2.	Nastreven van snelle communicatieverbindingen voor bedrijven en particulieren samen met nutsbedrijven.		
		A3.	Deelnemen aan eventuele regionale en provinciale projecten		
		<b>Toelichting:</b> In mei 2016 wordt door Regio Rivierenland meer duidelijkheid gegeven omtrent de propositie van marktpartijen en een plan van aanpak voor de (gefaseerde) uitrol van het glasvezelnetwerk. De gemeente Neder-Betuwe wacht deze informatie af en wil afhankelijk van het voorstel en de randvoorwaarden inzetten op snelle 'verglazing' van (enkel-koper)gebieden in Neder-Betuwe.			

#### Wat mag het kosten?

Programma: 4 Economie						
Mutaties van grootste afwijkingen (> € 25.000)		2016	2017	2018	2019	2020
a.	Overige kleine verschillen	0	0	0	0	0
Totaal		0	0	0	0	0

#### Investerings

Programma: 4 Economie					
Beschikbaar gestelde Investering (lopend/bestaand)		Startjaar	Investeringsbedrag	Voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
Lopend	Herstructurering Bedrijventerrein Panhuis	2014	1.228.000		
Totaal investeringsbedragen			1.228.000		

#### Mutaties in reserves

Geen mutaties in reserves te melden.



## Programma 5: Sociaal domein

### Missie

#### Iedereen doet mee en iedereen doet ertoe

De kracht en mogelijkheden van onze inwoners zijn de vertrekpunten bij de (her)inrichting van het sociale domein. Samen met en door de inwoners werken wij aan een samenleving waarin ruimte, begrip en aandacht is voor de verschillende identiteiten die onze gemeente rijk is. Het creëren van een klimaat van welzijn is een taak van ons allemaal.

### Ontwikkelingen

#### Uitvoering van onze zorgtaken (van transitie naar transformatie)

De Kernpunten ("basislijn") genieten inmiddels grote bekendheid. De inwoners maar ook onze partners zoals onderwijs, huisartsen, politie, vrijwilligers- en professionele instellingen weten ze te vinden. Landelijke ervaringen wijzen uit hoe cruciaal het is om een goed toegangspuntaal te hebben.

De doorontwikkeling van het Sociaal Team ("eerste lijn") heeft ook in 2016 de maximale aandacht. De Kernpunten en het Sociaal Team zijn complementair aan elkaar en zorgen uiteindelijk voor een adequate dienst- en hulpverlening aan onze inwoners. Omdat deze dienst- en hulpverlening in de komende jaren gepaard gaat met forse bezuinigingen, is de noodzaak om de zorg middels de basis- en eerste lijn te laten kantelen van hoogste prioriteit. Onze Generalisten en het Sociaal Team zijn de instrumenten om deze "kanteling" te realiseren. Grote veranderingen vragen in eerste instantie om extra investeringen op het gebied van andere werkvormen, menskracht en netwerken. Alleen door deze investeringen is de gemeente in staat om in de loop van de komende jaren de dure tweede lijnszorg op een noodzakelijk minimum terug te dringen.

Niet alleen onze gemeente maar ook de vele zorgaanbieders waar de gemeente producten (deels nog verplicht) inkoop, zijn genooddaakt om te transformeren. Dit jaar zal hier lokaal en regionaal stevig geïnvesteerd worden.

De eerste maanden van 2016 stonden overigens ook in het teken van de jaarrekening inzake de 3D. In het kader van doel- en rechtmatigheid zijn naast onze eigen administratie nog vele pogingen ondernomen om inzicht te krijgen in de administratie/facturatie van diverse zorgaanbieders en de SVB. Tevens is voortvarend gewerkt aan de regio brede berekeningen van een ieders solidariteitsbijdrage over het jaar 2015.

Daarnaast vindt een kwaliteitsslag plaats ten aanzien van onze dossiers 2016. Tevens wordt vorm gegeven aan periodieke toetsing van alle processen en dossiers.

In samenwerking met het ministerie van VWS wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een cliënttevredenheidsonderzoek ten behoeve van onze dienst- en hulpverlening.

#### Versterking basis- en eerstelijns voorzieningen

De overheid heeft in 2015 circa 40% (oorspronkelijk was het voornemen 45%) bezuinigd op de hulp in het huishouden, deels ingegeven door deze forse bezuinigingen maar ook door het besef dat zorg en dienstverlening in het kader van de vermaatschappelijking van de zorg goedkoper en effectiever kan. Daarom werkt de gemeente samen met bewoners, gezinssystemen, bewonersinitiatieven, vrijwilligers en de partners in het maatschappelijk middenveld aan de ontwikkelingen van alternatieven om hulpbehoevende bewoners andere vormen van (huishoudelijke) ondersteuning, dagbesteding en mobiliteit aan te bieden. Bij zorgvragen is het streven om het eigenaarschap zoveel als mogelijk bij de bewoners te laten. Eigen kracht en oplossingen vanuit het sociale netwerk krijgen voorrang. Het is echter nodig om ook alternatieven te ontwikkelen, los van de bestaande oude en dure zorg, om hulpbehoevende bewoners te ondersteunen in hun dagelijks leven en hun te faciliteren om deel te kunnen nemen aan de samenleving. Bestaande voorzieningen in de basis lijn worden daarom in kaart gebracht en leemtes worden waar nodig opgevuld door nieuwe initiatieven. Voorbeelden van bestaande en nieuwe (vrijwilligers)initiatieven zijn vrijwillige thuisadministratie, maatjesprojecten, het 'Praathuis' voor inwoners die de Nederlandse taal willen verbeteren en begeleide omgangsregeling om tot een goede omgangsregeling te komen tussen gescheiden ouders. Hiervoor wordt samengewerkt met onze welzijnsorganisaties en vrijwillige thuis- en mantelzorgorganisaties.

#### Versterking mantelzorgondersteuning

De noodzaak om mantelzorgers te ondersteunen is en blijft een urgent aandachtspunt. De vraag naar mantelzorg en de ondersteuning hierin, bijvoorbeeld in de vorm van respijtzorg, wordt echter steeds groter. Door de ontwikkelingen van de vermaatschappelijking van de zorg zijn de afgelopen decennia steeds meer mensen langer thuis blijven wonen. De meeste mensen vinden het ook prettig om zo lang als mogelijk zelfstandig en later gefaciliteerd door een palet aan ambulante voorzieningen, thuis of in hun eigen buurt te blijven wonen. Maar de andere kant van de medaille is, dat er steeds minder intramurale voorzieningen zijn zodat mensen eigenlijk ook geen keuze meer hebben, mochten zij toch in een verzorgingstehuis willen wonen. De zorgkosten die de vermaatschappelijking heeft meegebracht wordt nu voor een groot deel opgevangen door mantelzorgers. Mantelzorgers en zorgvrijwilligers zijn de drijvende kracht binnen ons zorgstelsel. De komende jaren geeft de gemeente extra prioriteit aan de versterking van mantelzorgers en zorgvrijwilligers. Het mantelzorgsteunpunt van Adviespunt Neder-Betuwe speelt hier een grote rol in. Zij organiseert voorlichtingsbijeenkomsten en lotgenotencontact voor mantelzorgers (en hun zorgvrager) en legt verbindingen tussen organisaties om elkaar te kunnen versterken. Daarnaast hebben we afgelopen jaar ingezet op bewustwording bij het netwerk van een mantelzorger (bijvoorbeeld bij werkgevers en op scholen), zodat de mantelzorger gesteund wordt. Dit zullen we dit jaar voortzetten.

#### Armoede in de gemeente/schuldhulpverlening

Uit een vervolgonderzoek (GGD Gelderland-Zuid 2015) is gebleken dat in onze gemeente relatief veel armoede voorkomt. Een gegeven dat gevoelens van schuld en schaamte kan oproepen en waar zodoende vaak niet over gesproken wordt. De aanhoudende crisis van de afgelopen zeven jaren heeft hier mede aan bijgedragen. Armoede maakt dat mensen minder deelnemen aan de samenleving en zorgt ook dikwijls voor gezondheidsklachten. Binnen het SEGV beleid (Sociaal Economische Gezondheidsverschillen) is hiervoor aandacht. Om alle jongeren in staat te stellen te kunnen sporten is de overeenkomst met het Jeugdportsfonds in 2015 verlengd met vier jaar. Een ander onderzoek wijst uit dat schuldenproblematiek voor meer dan de helft van alle huishouden in relatie staat met huiselijk geweld, kindermishandeling en verwaarlozing. Het onderzoek wordt gestaafd met onze eigen ervaringen van het afgelopen jaar. Casuïstiek op het terrein van jeugdzorg gaat veel gepaard met armoede/schuldenproblematiek. De gemeente ziet dat

schuldenproblematiek hele huishoudens ontwricht en dat hier in deze gezinnen eerst “orde op zaken” moet worden gesteld. Vervolgens is het pas mogelijk om aan welke vorm van hulpverlening voor een kind/gezin te beginnen. Gezien deze concreet gestaafe inzichten en feiten zijn wij in juli 2015 in samenwerking met de gemeente Buren gestart om de schuldenproblematiek van onze inwoners concreet en voortvarend aan te pakken. Binnen de Kernpunten is dit onderwerp een speerpunt naast de andere levensdomeinen. Het jaar 2016 staat in het teken van preventie en het ontwikkelen en uitbreiden van vormen voor ondersteuning voor onze inwoners. Doel is om te voorkomen dat inwoners in saneringstrajecten terecht komen. Bij inwoners waar dat, gezien hun (geestelijke) gesteldheid, niet mogelijk blijkt, ligt de focus meer op bewindvoering.

Mede als gevolg van onze “keukentafelgesprekken” en verstrekte voorlichting zijn de uitgaven voor bijzondere bijstand in de jaren 2014 en 2015 aanzienlijk gestegen. Dit is voor ons de aanleiding geweest om de mogelijkheden te laten onderzoeken tot versoering van het beleid. Voorstellen tot bijstelling van het beleid zullen naar verwachting in het 2e kwartaal 2016 in het college worden besproken. De uitkomsten daarvan zullen aan de raad ter kennis worden gebracht.

#### **Passend onderwijs in relatie met leerlingenvervoer**

In 2015 zijn beleidsregels leerlingenvervoer opgesteld, met als doel vast te leggen hoe het college uitvoering geeft aan de verordening leerlingenvervoer. Door een stringente toepassing van de beleidsregels worden de eigen verantwoordelijkheid van ouders/verzorgers en de zelfredzaamheid van de leerling in het vervoer gestimuleerd. Deze beleidsuitvoering is deels gelukt, maar heeft nog niet geleid tot de gewenste vermindering van het aantal vervoerbewegingen. In de praktijk is gebleken dat de omslag naar meer eigen verantwoordelijkheid van ouders/verzorgers en zelfredzaamheid van leerlingen niet meteen haalbaar is. Het beleid zal daarom in het schooljaar 2016/2017 opnieuw aandacht vragen en hierbij wordt de constructieve samenwerking met de cliëntenraad voortgezet.

In het kader van Passend Onderwijs is leerlingenvervoer een thema waar regionaal overleg over wordt gevoerd met de samenwerkingsverbanden. Uit een eerste analyse van de vervoerbewegingen is gebleken dat er nog veel leerlingen gaan naar verder weggelegen scholen buiten de regio van het samenwerkingsverband. Het is echter nog te vroeg om een conclusie en aanbeveling te verbinden aan de eerste resultaten van de analyse. De invulling van het “nabij-onderwijs” blijft geagendeerd.

De ontwikkeling van de basismobiliteit voor diverse doelgroepen is ook van toepassing op het leerlingenvervoer. Naar verwachting is het vanaf schooljaar 2017-2018 mogelijk om aan te sluiten bij de regionale regiecentrale. Het huidige contract leerlingenvervoer met de vervoerder loopt dan af, maar verlenging is optioneel.

#### **Welzijn- en subsidiebeleid**

Ter ondersteuning van de taakstelling van de transitie staat ook het nieuwe welzijn- en subsidiebeleid. Dit beleid krijgt in 2016 in samenwerking/overleg met de inwoners en maatschappelijke partners verder vorm en is de basis om te komen tot bewonersinitiatieven en activiteiten die de doelstellingen van burgerparticipatie, preventie, “welzijn gaat vóór zorg” en gezondheid/gezonde leefstijl aangaan en ondersteunen. Ter facilitering van dit beleid is het accommodatiebeleid een onlosmakelijke factor.

#### **Accommodatiebeleid**

In 2016 wordt het plan van aanpak accommodaties Dodewaard uitgewerkt in een programma van eisen en in één of meer bestekken. Op basis van de bestekken kan dan tot realisatie worden overgegaan. Basis voor de te ondernemen stappen zijn het Uitvoeringsplan Accommodatiebeleid 2014-2018 en het raadsbesluit van 17 maart 2016 (RAAD/16/2013). Voor de kern Kesteren is het streven om in 2016 een plan van aanpak accommodaties Kesteren op te stellen.

#### **Gezondheid**

De fusie tussen de Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) Regio Nijmegen en de GGD Rivierenland is helemaal afgerond, maar op sommige terreinen zal de werkwijze nog iets verder op elkaar afgestemd worden. Zo is bijvoorbeeld voor het Meldpunt Bijzondere Zorg de werkwijze van de regio Nijmegen ook in Rivierenland ingevoerd. Veilig Thuis is verder doorontwikkeld om de problemen die bij het starten zijn ontstaan structureel aan te pakken. Er is goed gekeken naar de aansluiting van deze producten van de GGD bij onze Kernpunten en het Sociaal Team. Ook zal de GGD de meerjarenstrategie gaan uitvoeren. In deze strategie is beschreven dat de GGD zich wil ontwikkelen tot een netwerkorganisatie die meer flexibel is en snel kan reageren op de vraag van de burger. Hierbij staat afstemming met andere zorgpartners centraal om onder meer preventie zo goed mogelijk vorm te geven. Daarnaast blijven de rollen van de GGD van toezichthouder, crisesorganisatie en kennis- en expertiseorganisatie onveranderd. De nieuwe gezondheidsnota komt in het najaar van 2016. De landelijke gezondheidsnota kwam later dan verwacht vanwege alle ontwikkelingen op het gebied van de zorg. Daardoor is het plan van aanpak voor het SEGV beleid (onze lokale gezondheidsnota) ook later. Hierin moet namelijk de landelijke gezondheidsnota worden meegenomen. De inzet van het project combinatiefuncties/buurtsportcoaches is verder ontwikkeld en zorgt voor een beter en groter netwerk en nieuwe impulsen op het gebied van gezondere levensstijl, sport en bewegen. De inzet van de buurtsportcoach zal in 2016 steeds meer zichtbaar worden in de gemeente. Een buurtsportcoach zorgt er daarmee voor dat de drempel om te gaan bewegen laag is en dat diverse doelgroepen makkelijk kunnen kiezen voor een sport- of beweegactiviteit op maat. Ook kan de buurtsportcoach zorgen dat bestaande sportfaciliteiten beter benut worden. Hij is een enthousiaste professional die verantwoord bewegen leuk maakt. De buurtsportcoach ondersteunt en stimuleert bewoners, verenigingen en professionals om zelf initiatief te nemen. Het gaat daarbij om het behalen van duurzame resultaten. De buurtsportcoach is een aanjager, een opbouwwerker in sport, bewegen en een gezonde leefstijl. De ontwikkelde activiteiten worden in en door de maatschappij uitgevoerd en sluiten aan bij de geformuleerde doelstellingen vanuit ons Wmo/Jeugd- en ons SEGV beleid.

#### **Bibliotheek**

Het convenant met de basisbibliotheek is in 2014 geactualiseerd zodat er een nieuw convenant is met de looptijd van 2015-2018. Daarnaast moet de huisvesting in Kesteren en Dodewaard aangepast worden. Dit laatste hangt sterk samen met de ontwikkeling van het accommodatiebeleid. Sinds 2015 neemt de gemeente deel aan het Bondgenootschap Laaggeletterdheid. Hiermee ondersteunt de gemeente de bibliotheek samen met in totaal 36 andere bondgenoten (o.a. ROC Rivor, maatschappelijke organisaties en regionale bedrijven) in de strijd tegen laaggeletterdheid. Op 5 november 2015 heeft de raad drie moties aangenomen met betrekking tot het bibliotheekwerk. De uitwerking van deze moties resulteert op dit moment in drie verschillende acties. Ten eerste komt er een plan van aanpak laaggeletterdheid dat de gemeente zelf uit kan gaan voeren. Daarnaast wordt gewerkt aan een regionaal onderzoek naar de



mogelijkheden om het basispakket van de bibliotheek meer modulair op te bouwen of op een andere manier vorm te geven zodat meer keuzemogelijkheden ontstaan voor de gemeente dan wel kostenreductie mogelijk is. Het is zeer de vraag of het lukt om dit onderzoek binnen de gestelde termijn (voor de begrotingsraad d.d. 3 november 2016) af te ronden, omdat alle gemeenten andere belangen hebben en het veel tijd kost om dit op elkaar af te stemmen. Daarnaast wordt er een lokaal onderzoek uitgevoerd naar mogelijkheden ter bestrijding van laaggeletterdheid zonder inzet van Bibliotheek Rivierenland

Over de voortgang van de uitvoering van de moties bent u tijdens de college-informatieavond van 24 maart jl. uitvoerig bijgepraat. Over het verdere verloop daarvan zullen wij u op de hoogte houden.

#### **Participatiewet, werk- en inkomen**

De samenwerking met de gemeente Tiel is met ingang van 2016 beëindigd. In de geest van de transitie, dicht tegen en met onze inwoners, is besloten om geen onderdeel te worden van de Werkzaam met uitzondering van de uitvoering van de voormalige Wet Sociale Werkvoorziening (tot 2016 belegd bij Lander, vanaf 2016 bij de Werkzaam). De dienstverlening is nu kleinschaliger en op maatwerk gericht vorm gegeven door een goede samenwerking met de gemeente Buren. Ook in deze aanpak fungeren de Kernpunten als aanlooppunt. Daarna volgt voor het aanvragen van een uitkering en het krijgen van ondersteuning bij re-integratie, verwijzing naar het gemeentehuis in Opheusden, waar een aantal vaste consulenten van Buren de eerste intake verrichten. Verdere contacten met klanten vinden plaats in het gemeentehuis van Buren. Die consulenten zijn de "bekende" gezichten van onze klanten en er wordt samengewerkt aan het vinden van betaalde arbeid, onbetaalde arbeid, dagbesteding, scholingsmogelijkheden. Ook jong gehandicapten, klanten die een beschutte werkplek of andere vormen van participatie zoeken volgen deze route.

### **Actuele kaderstellende beleidsnota's**

- ◆ Visie Lokaal Sociaal Beleid 2012-2020 (raadsbesluit 12 april 2012)
- ◆ Coalitieprogramma 2014 – 2018: 'Samenwerken aan een Vitale Samenleving' (mei 2014)
- ◆ Nota: Contouren voor het sociaal Rivierenland (raadsbesluit 31 oktober 2013)
- ◆ Groeinota Jeugdzorg in Rivierenland (raadsbesluit 31 oktober 2013)
- ◆ Nota Kernpunten (raadsbesluit 19 december 2013)
- ◆ Wmo-/Jeugd beleidsplan "Samen kan meer" 2015 – 2016
- ◆ Verordening Wmo (raadsbesluit 4 juni 2015)
- ◆ Verordening Jeugdhulp (raadsbesluit 16 april 2015)
- ◆ Nota Sturing, bekostiging en inkoop transacties Jeugdzorg en AWBZ/WMO (raadsbesluit 24 april 2014)
- ◆ Nota herijking welzijnsbeleid (raadsbesluit 16 april 2015)
- ◆ Algemene subsidieverordening Welzijn (raadsbesluit 10 december 2015) en deelsubsidieverordeningen (2008)
- ◆ Strategische visie accommodatiebeleid (2010) en Uitvoeringsplan accommodatiebeleid 2014-2018 (18 september 2014)
- ◆ Nota jeugdbeleid 2010 (raadsbesluit 15 oktober 2009 plus update januari 2014 –raad in februari 2014)
- ◆ Speelruimtenota 2015-2025 (raadsbesluit 17 september 2015)
- ◆ Gemeenschappelijke regeling GGD-Gelderland (raadsbesluit 10 december 2015)
- ◆ Meerjarenstrategie GGD-Gelderland (raadsbesluit 10 december 2015)
- ◆ Startnotitie Neder-Betuwe Gezond! (Sociaal Economische Gezondheidsverschillen) (raadsbesluit 31 oktober 2013)
- ◆ Uitvoeringsplan Sociaal economische gezondheidsverschillen 2015 (plan van aanpak volgt eind 2015)
- ◆ Project combinatiefuncties/buurtsportcoaches (raadsbesluit 8 november 2012) /uitvoeringskader buurtsportcoaches/cultuurcoaches (collegebesluit: 26 januari 2016)
- ◆ Convenant bibliotheekwerk Rivierenland 2015 – 2018 (raadsbesluit 26 november 2014)
- ◆ Verordening Voorziening huisvesting onderwijs (raadsbesluit 10 december 2015)
- ◆ Beleidsnotitie Voor- en Vroegschoolse Educatie in een geharmoniseerd stelsel (collegebesluit 10 september 2012)
- ◆ Kadernota Basismobiliteit (raadsbesluit 2 juli 2015)
- ◆ Verordening leerlingenvervoer (raadsbesluit 17 september 2015 en beleidsregels leerlingenvervoer (Besluit 7 juli 2015)
- ◆ Beheerplan onderhoud sportvelden 2016-2025 (raadsbesluit 2 juli 2015)
- ◆ Beleidsregels Bijzondere Bijstand (collegebesluit 17 februari 2015)
- ◆ Verordening cliëntondersteuning 2016 (raadsbesluit 10 december 2015)
- ◆ Vangnetregeling Participatiewet (raadsbesluit 17 september 2015)
- ◆ Re-integratieverordening (raadsbesluit 18 december 2015)
- ◆ Verordening verrekening bestuurlijke boete (raadsbesluit 18 december 2015)
- ◆ Verordening studietoelage Participatiewet (raadsbesluit 18 december 2015)
- ◆ Afstemmingsverordening Participatiewet (raadsbesluit 18 december 2015)
- ◆ Verordening individuele inkomenstoelage (raadsbesluit 18 december 2015)
- ◆ Verordening loonkostensubsidie (raadsbesluit 18 december 2015)
- ◆ Verordening tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten (raadsbesluit 18 december 2015)

## 5.1 Transitie in het sociaal domein

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang		
		Resultaat/tijd	Middelen	
<b>A</b> De transformatie van de 3 D's (kanteling = meer effectieve en minder dure zorg)..	A1.	Maken van afspraken en samenwerken met wettelijke verwijzers, zoals huisartsen, specialisten e.d. die ons informeren over hun handelen betreffende onze inwoners		
	A2.	Informeren van de raad over de stand van zaken in relatie tot de middelen. Dat gebeurt op drie momenten in het jaar (bij de beide bestuursrapportages en de jaarrekening).		
	A3.	Vorm geven van de Kanteling door de Kernpunten en het Sociaal Team en de actiepunten uit de nota Wmo en Jeugd en het nieuwe welzijnsbeleid.		
	A4.	Binnen de voor de transitie/transformatie beschikbare middelen efficiënte zorg aanbieden en het realiseren van een besparing binnen een termijn van de komende drie/vier jaar.		

## 5.2 Zorg

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Verantwoording/voortgang		
		Resultaat/tijd	Middelen	
<b>A</b> Zorg voor jezelf en voor elkaar wordt, meer dan nu het geval is, weer 'normaal' gevonden.	A1.	Ondersteunen, begeleiden en faciliteren van de 'Huizen van de Buurt' waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten en versterken; dit samen met inwoners. En daarbij rekening houden met de lokale situatie.		
	A2.	Versterken van de eigen kracht en zelfstandigheid van de (zorg)vrijwilligers (los van de gemeente of zorginstelling) door inzet van het opbouwwerk van het Adviespunt Neder-Betuwe.		
<b>B</b> Mantelzorgers ontlasten.	B1.	Ondersteunen van mantelzorgers door lotgenotencontact, respijtzorg (bijv. door de inzet van maatjes), informatiebijeenkomsten, een zo dekkend mogelijk aanbod van zorgvrijwilligers en de inzet op een mantelzorgvriendelijk werkklimaat binnen bedrijven.		
	B2.	Verstrekken van informatie over mantelzorg op scholen voor het middelbaar onderwijs en bezien op welke wijze die scholen kunnen worden gefaciliteerd om jonge mantelzorgers te werven.		
<b>C</b> Goed toegankelijke en bereikbare jeugdzorg en actief beleid voor pleegzorg; versterken van de eigen kracht.	C1.	Uitvoeren van het Wmo en Jeugdbeleidsplan 2015 en 2016.		
<b>D</b> Passende zorg voor ouderen en gehandicapten op dorpsniveau (wijkzorg).	D1.	Adviseren van onze inwoners thuis over eventueel (kleine) aanpassingen aan hun woning door opgeleide vrijwillige woonadviseurs, waardoor langer zelfstandig thuis wonen comfortabeler en veilig wordt. Daarnaast zetten we in op valpreventie		
	D2.	Ondersteunen van onze inwoners bij het zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen door het aanbieden van alternatieven zoals o.a.: maaltijdvoorzieningen, huiselijke elektronica (domotica), boodschappendienst.		
	D3.	Ondersteunen van ouderen en andere hulpzoekenden bij individuele hulpvragen op het gebied van wonen, zorg en welzijn.		
<b>E</b> Keuzevrijheid in zorg en ondersteuning voor onze inwoners.	E1.	Zorgen voor maatwerk met oog voor keuzevrijheid voor zorg en ondersteuning.		

### 5.3 Werk, inkomen, armoedebestrijding

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?		Verantwoording/voortgang	
				Resultaat/tijd	Middelen
A	Re-integratie van mensen met een WWB-uitkering naar werk.	A1.	Inzetten van het Participatiebudget om WWB-uitkeringsgerechtigden aan werk te helpen.		
		A2.	Zoeken naar mogelijkheden met bijstandsgerechtigden zodat zij een maatschappelijke bijdrage kunnen leveren.		
		A3.	Maatwerk bieden bij de ondersteuning en plaatsing van werkzoekenden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.		
		A4.	Inzetten van de Kernpunten is samenwerking met de werkcoaches uit de gemeente Buren om uitkeringsgerechtigden te betrekken bij het vrijwilligerswerk.		
B	Efficiënte inzet van de beperkte middelen voor re-integratie, met behoud van ambitieniveau m.b.t. uitstroom, tegen de achtergrond van de nieuwe Participatiewet.	B1.	De uitvoering van de Participatiewet samen met de gemeente Buren vormgeven en voorkomen dat er voor de cliënten geen onnodige belemmeringen ontstaan.		
		B2.	Realiseren van stage-/werkplekken voor doelgroep Participatiewet door samenwerking met private partijen en ondernemers.		
C	Meer werkplekken voor mensen met een arbeidsbeperking bij reguliere werkgevers en de overheid (garantiebanen).	C1.	Realiseren van het aantal garantiebanen binnen de regio Rivierenland: (indicatief) voor het bedrijfsleven 180 en voor de overheden 70 (t/m 2016) door het stimuleren van het bedrijfsleven.		
		<b>Toelichting:</b> Garantiebanen zijn onderdeel van landelijk Sociaal Akkoord. De registratie moet worden bijgehouden door het UWV middels het doelgroepenregister. Het is in dit stadium nog te vroeg om aan te geven of dit wordt gehaald. De invloed van de gemeente hierop is zo beperkt, dat wij deze 2 <sup>e</sup> W-vraag in het vervolg niet meer zullen opnemen.			
		C2.	Bevorderen van uitstroom van mensen met grote afstand tot de arbeidsmarkt. Toelichting: deze mensen kunnen geen beroep meer doen op de WSW of de Wajong en komen direct bij de gemeente terecht.		
D	Zo min mogelijk armoede in de gemeente.	D1.	Hanteren van een integrale aanpak door afstemming van kennis en deskundigheid binnen de gemeentelijke organisatie.		
		D2.	Uitvoeren van de in 2015 vastgestelde beleidsregels bijzondere bijstand.		
		<b>Toelichting:</b> Zowel in 2014 als in 2015 zijn de kosten voor bijzondere bijstand aanzienlijk gestegen. Voorstellen tot bijstelling van het beleid zullen naar verwachting in het 2 <sup>e</sup> kwartaal 2016 in het college worden besproken.			
		D3.	Voortzetten van het jeugdsportfonds.		
		D4.	Uitvoeren van diverse projecten uit uitvoeringsplan ter verkleining van de sociaal-economische gezondheidsverschillen. Toelichting: het plan van aanpak voor 2016 volgt eind 2015.		
<b>Toelichting:</b> Het plan van aanpak komt in het najaar van 2016. Dat plan is meteen gekoppeld aan het nieuwe gezondheidsbeleid is. Dat was aanvankelijk eind 2015 gepland, maar de landelijke gezondheidsnota was pas eind 2015 gereed en moet hierin meegenomen worden.					
E	Preventie van schulden dan wel het oplossen van ontstane schulden.	E1.	Versterken van preventieve maatregelen. Toelichting: voorkomen van schulden door eerder signaleren en (vrijwillige) begeleiding.		
		E2.	Aanbieden van schuldhulpverlening		
		E3.	Ontwikkelen en implementeren van een aanpak/richtlijnen om binnen de kernpunten ondersteuning te bieden aan inwoners waarbij er sprake is van een problematische schuldensituatie.		
		E4.	Inzetten van vrijwilligers door Stichting Welzijn Buren bij het op orde krijgen van de thuisadministratie, het invullen van lastige financiële formulieren en begeleiden bij het oplossen van (beginnende) schulden.		

Verloop aantal uitkeringsgerechtigden Neder-Betuwe  
(De aantallen in de kolom 2015 zijn aangepast o.b.v. de werkelijke cijfers over 2015)

	2013				2014				2015			
	Wwb	IOAW	IOAZ	Bbz	Wwb	IOAW	IOAZ	Bbz	Wwb	IOAW	IOAZ	Bbz
Beginstand 1 januari	171	13	4	2	202	14	3	1	222	12	3	1
Instroom	117	3	0	3	108	3	0	2	111	10	1	2
Uitstroom	86	2	1	4	88	5	0	2	85	7	0	2
Eindstand 31 december	202	14	3	1	222	12	3	1	248	15	4	1

## 5.4 Gezondheid

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?		Verantwoording/voortgang	
				Resultaat/tijd	Middelen
<b>A</b>	Een goede gezondheid voor iedere inwoner, jongeren die zich ontwikkelen tot gezonde en actieve volwassenen.	A1.	Zorgen voor ziektepreventie en medische zorg in samenwerking met de GGD zoals: jeugdgezondheidszorg, inspectie kinderopvang, individuele en groepsvoorlichting.		
		A2.	Ondersteunen van inwoners door het Kernpunt en het Sociaal Team. Daar zoveel mogelijk inzetten op preventie en voorliggende voorzieningen als voorlichting, GGZ preventie of (school)maatschappelijk werk en waar nodig door verwijzen naar het Meldpunt bijzonder zorg of andere tweedelijnsvoorzieningen (bijv. verslavingszorg).		
		A3.	Bieden van faciliteiten e.d. ter stimulering van vernieuwende initiatieven op het gebied van het activeren van kwetsbare inwoners.		
		A4.	Continueren en uitbouwen van de inzet van de buurtsportcoaches.		
<b>B</b>	Minder overgewicht bij onze bewoners.	B1.	Creëren van een netwerk van buurtcoach/zorg/sport om diverse projecten uit te rollen, waarin verschillende partners samenwerken om bewegen meer onderdeel te laten zijn van het dagelijks leven en overgewicht terug te dringen of te voorkomen.		
		B2.	Stimuleren van sportverenigingen om een meer maatschappelijke rol/functie op te pakken waardoor er vaker contact is met mensen die nog niet bewegen.		
		B3.	Uitrol B-Fit op zoveel mogelijk basisscholen en binnen de peuteropvang.		
<b>C</b>	Jongeren kunnen meer bewegen en hebben daar ook meer ruimte voor.	C1.	Betrekken van jongeren bij de invulling van de speelruimte.		
		C2.	Uitvoeren van de nieuwe speelruimtenota		
		C3.	Buurtsportcoaches vormen een team bij het organiseren van buurtgerichte- en naschoolse activiteiten in het dorp		
<b>D</b>	Minder gebruik van alcohol en drugs.	D1.	Voorlichten van inwoners over de schadelijke gevolgen van alcohol en drugs als onderdeel van het uitvoeringsplan van het SEGV.		
		D2.	Opstarten interventies uit het uitvoeringsplan 'alcohol en drugs'.		
<b>E</b>	Minder depressie en eenzaamheid.	E1.	Onderzoeken in overleg met de GGD en andere hulpverleningsinstanties hoe het probleem van depressie van inwoners vanuit een collectieve interventie benaderd kan worden en deze interventie opnemen in het Sociaal Economisch Gezondheidsbeleid.		

## 5.5 Leefbaarheid

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?		Verantwoording/voortgang	
				Resultaat/tijd	Middelen
<b>A</b>	Leefbaarheid kernen behouden en versterken.	A1.	Uitwerken van het op 17 maart 2016 vastgestelde plan van aanpak voor de accommodaties in de kern Dodewaard.		
		A2.	Opstellen van een plan van aanpak voor voldoende en toereikende accommodaties in de kern Kesteren.		
		A3.	In stand houden van de buurtbus, regiotaxi, Klaartje en Swobrik.		
		A4.	Regie voeren via de Regio Rivierenland op vervoersstromen (basismobiliteit) om beter maatwerk te leveren en vraagafhankelijk vervoer effectiever en efficiënter te maken.		
<b>B</b>	Leefbaarheid kleine dorpen Echteld en IJzendoorn behouden en versterken.	B1.	Extra aandacht voor ondersteuning en borging van het Huis van IJzendoorn.		
		B2.	Alert zijn en blijven op ontwikkelingen in relatie tot leefbaarheid in de kern Echteld, waar geen Huis van het dorp is.		
		B3.	Richten van onze aandacht bij het maken en uitvoeren van beleid daar waar mogelijk specifiek op (de problematiek van) de kleine kernen.		
<b>C</b>	Subsidies komen mede ten goede aan leefbaarheid, participatie en informele maatschappelijke ondersteuning van burgers; subsidieontvangers tonen maatschappelijke betrokkenheid.	C1.	Uitvoeren van de startnotitie Herijking welzijnsbeleid in combinatie met het opstellen van een nieuw welzijns- en subsidiebeleid dat is gebaseerd op de kanteling en uitgaat van de kernbegrippen, ontmoeting, participatie, perspectief en meetbaarheid, alsmede het verkleinen van de sociaal economische gezondheidsverschillen.		
		C2.	Organiseren van verantwoording van subsidies op een voor de ontvanger eenvoudige wijze.		

## 5.6 Onderwijs

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?		Verantwoording/voortgang	
				Resultaat/tijd	Middelen
A	Openbaar basisonderwijs in alle kernen behouden, van goede kwaliteit.	A1.	Stimuleren van samenwerking of fusie met schoolbesturen in de directe omgeving of regio.		
		A2.	Overleggen met het schoolbestuur over begroting, toekomstplannen instandhouding van scholen en eventuele knelpunten.		
		A3.	Onderzoeken op welke wijze de vervangende nieuwbouw of aanpassing van de basisschool De Bellefleur in Dodewaard het beste kan plaatsvinden.		
B	Openbaar voortgezet onderwijs van goede kwaliteit met aanbod van HAVO-top ook bij de nieuwbouw Pantarijn.	B1.	Realiseren van vervangende nieuwbouw van het Pantarijn in 2017 mede als voorbereiding op de gewenste HAVO-top, waarbij de bouwopdracht en de verantwoordelijkheid bij het Pantarijn liggen en de gemeente een faciliterende en controlerende rol heeft.		
C	Alle kinderen (ongeacht hun identiteit) hebben toegang tot adequate vroeg- en voorschoolse educatie met een goede aansluiting op het basisonderwijs.	C1.	Uitvoering geven aan de resultaten van het in het 4e kwartaal van 2015 gehouden onderzoek betreffende de mogelijkheden om VVE samen met de basisscholen te laten verzorgen.		
		<b>Toelichting:</b> De resultaten van het onderzoek zijn op 17 maart 2016 in de raad besproken. De integrale afweging vindt plaats bij de Kadernota 2017-2020 (raad 7 juli 2016). Het beschikbaar stellen van middelen is een voorwaarde om de reformatische peuterspeelzalen gesubsidieerd aanbod te kunnen bieden. Bij de 2e Berap 2016 zal –indien nodig- de tekst bij de 2e W-vraag worden geactualiseerd.			
D	Vormgeving van het lokaal onderwijsbeleid gezamenlijk met de scholen via het opstellen van de Lokaal Educatieve Agenda (LEA).	D1.	Inspelen op nieuwe ontwikkelingen (zoals Passend onderwijs en Jeugdwet) en deze vooraf en samen met de scholen en maatschappelijke organisatie bespreken en gezamenlijk haalbare ambities afspreken.		
		D2.	Uitvoeren van de onderdelen (Afstemming zorg en ondersteuning, thuis nabij onderwijs en bijbehorende ondersteuning en thuiszitters) van passend onderwijs, schoolbegeleiding en de wijze van besteding.		
		D3.	Maken van afspraken over zorgverlening dyslexie door de scholen en gemeente en ondersteuning, samenwerkingsverbanden passend onderwijs.		
		D4.	Overleggen met de samenwerkingsverbanden passend onderwijs in samenwerking met de regio gemeenten om meer thuisnabij onderwijs te stimuleren/realiseren..		
		D5.	Houden van toezicht op het goed onderhouden van de schoolgebouwen door de schoolbesturen na de overheveling van het buitenonderhoud.		
E	Ontwikkeling inwoners door kennis, informatie, literatuur en het stimuleren van lezen via onze bibliotheekvoorzieningen, mede om de laaggeletterdheid tegen te gaan.	E1.	Instandhouden van schoolbibliotheken op de basisscholen die hier een beroep op doen, met behulp van de lees-/mediacoaches die op de basisscholen actief zijn.		
		E2.	Moderniseren van de bibliotheekhuisvesting van Kesteren en Dodewaard zodat ook deze bibliotheekvestigingen voldoen aan het vernieuwde bibliotheekconcept.		
		<b>Toelichting:</b> Dit is afhankelijk van de ontwikkelingen binnen het accommodatiebeleid en de toekomstige invulling van de bibliotheekfunctie.			
		E3.	Uitvoeren van het convenant Bibliotheekwerk Rivierenland door het in stand houden van de Basisbibliotheek Rivierenland.		
		E4.	Deelnemen aan het Bondgenootschap Laaggeletterdheid waarmee de gemeente met de bibliotheek en in totaal 36 partners laaggeletterdheid terugdringen.		

## Wat mag het kosten?

Programma: 5 Sociaal Domein						
Mutaties van grootste afwijkingen (> € 25.000)		2016	2017	2018	2019	2020
a.	Bijstelling kapitaallasten nieuwbouw Pantarijn	-5.211	-60.421	-90.966	0	0
b.	Financiële consequenties begroting 2016 GGD Gelderland-Zuid	46.977	31.715	31.715	31.715	31.715
c.	Uitvoering Participatiewet (stijging bijstandsgerechtigden)	28.230	19.450	19.450	19.450	19.450
b.	Overige kleine verschillen	50.239	50.644	50.647	50.879	31.411
<b>Totaal</b>		<b>120.235</b>	<b>41.388</b>	<b>10.846</b>	<b>102.044</b>	<b>82.576</b>

Hieronder een toelichting op de belangrijkste afwijkingen in de budgetten. De financiële gevolgen van de mutaties op dit programma zijn in een begrotingswijziging verwerkt (verschillen groter dan € 25.000).

- a. Bijstelling kapitaallasten nieuwbouw Pantarijn (voordeel € 5.211 in 2016, € 60.421 in 2017 en € 90.966 in 2018)**  
Volgens de bijgestelde planning is de aanvang bouw in de loop van 2017 en de oplevering in 2018. Dit is een vertraging van circa één jaar. De oorzaak van de vertraging is vooral gelegen in het feit dat de voorbereidingen inzake stedenbouwkundige randvoorwaarden en afname van de grond meer tijd vergen. Eind mei zal de bestemmingsplanprocedure worden opgestart. Dit alles kost meer tijd dan op voorhand werd verwacht. Hierdoor valt een deel van de kapitaallasten vrij in 2016 (€ 5.211), 2017 (€ 60.421) en 2018 (€ 90.966).
- b. Financiële consequenties begroting 2016 GGD Gelderland-Zuid (nadeel € 46.977 in 2016 en vanaf 2017 structureel € 31.715)**  
Bij uw begrotingsbehandeling in december 2015 heeft u niet ingestemd met de begrotingswijziging die betrekking heeft op de begroting 2016 van de GGD Gelderland-Zuid. Inmiddels heeft het Algemeen bestuur de begroting 2016 vastgesteld. Zodoende wordt, als gevolg van die besluitvorming alsnog de begrotingswijziging die voorgesteld was bij uw behandeling inzake de begroting 2016 GGD financieel verwerkt. Per saldo is sprake van een extra last op programma 5 van € 46.977 voor 2016 en vanaf 2017 structureel € 31.715. Hier tegenover staat wel de aanspraak op de stelpost prijsstijging van in totaal € 25.346 die in programma 1 is verwerkt. Voor meer financiële detailinformatie verwijzen wij u naar het raadsvoorstel (Z/15/32472 RAAD/15/01942) dat u in december 2015 heeft behandeld.
- c. Uitvoering participatiewet (stijging bijstandsgerechtigden) (nadeel € 28.230 in 2016 en vanaf 2017 structureel € 19.450)**  
De uitgangspunten voor het afsluiten van de DVO met Buren inzake de participatiewet zijn in eerste instantie bepaald door uw financiële kaders zoals u die heeft gesteld in uw raadsbesluit uit 2014. Echter inmiddels is het klantenbestand fors gestegen waardoor de uitvoeringskosten ook zijn toegenomen. Het betreft hier een bedrag van € 19.450 structureel. Daarnaast heeft u middels uw raadsbesluit van 2014 ook een incidenteel budget beschikbaar gesteld ter hoogte van € 50.000 t.b.v. opstartkosten. In werkelijkheid zijn deze kosten € 8.780 hoger uitgevallen. Zodoende is voor 2016 sprake van een nadeel van € 28.230 en vanaf 2017 sprake van een structureel nadeel van € 19.450.

## Investerings

Programma: 5 Sociaal Domein					
Beschikbaar gestelde investering (lopend/bestaand)		Startjaar	Investeringsbedrag	Voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
Lopend	Nieuwbouw Pantarijn	2014	4.683.000		
	<b>Toelichting:</b> Zoals bij de 3e W-vraag "Wat mag het kosten?" is toegelicht is sprake van een vertraging van een jaar. Zodoende is financieel sprake van een voordeel vanwege het doorschuiven van de kapitaallasten.				
Lopend	Beheerplan gemeentelijke sportparken Neder-Betu	2016	414.000		
Toekomstig	Vervangen bus ouderenvervoer	2019	45.000		
<b>Totaal investeringsbedragen</b>			<b>5.142.000</b>		

## Mutaties in reserves

Geen mutaties in reserves te melden.





## Overzicht van: Algemene dekkingsmiddelen

### Wat mag het kosten?

Overzicht van Algemene dekkingsmiddelen					
Mutaties van grootste afwijkingen (> € 25.000)	2016	2017	2018	2019	2020
a. Decemercirculaire 2015	-94.342	-73.686	-82.135	-82.811	-82.811
b. Onroerendzaakbelasting (OZB)	-42.000	-19.000	-19.000	-19.000	-19.000
c. Overige kleine verschillen	-2.313	-2.313	-2.313	-2.313	-2.313
<b>Totaal</b>	<b>-138.655</b>	<b>-94.999</b>	<b>-103.448</b>	<b>-104.124</b>	<b>-104.124</b>

Hieronder een toelichting op de belangrijkste afwijkingen in de budgetten. De financiële gevolgen van de mutaties in dit programma zijn in een begrotingswijziging verwerkt (verschillen groter dan € 25.000).

**a. Decemercirculaire 2015 (voordeel € 94.342 aflopend naar € 82.811 in 2020 structureel)**

Middels raadsinformatiebrief (Z/15/34118/UIT/15/51636) bent u in januari 2016 geïnformeerd over de uitkomsten van de decemercirculaire 2015. Structureel is sprake van een lichte toename, gebaseerd op actualisatie van de uitkeringsmaatstaven c.q. hoeveelheidsverschillen, van de algemene uitkering. De uitkomst van de decemercirculaire 2015 dient u wel in relatie te zien met de extra lasten die in deze bestuursrapportage zijn opgenomen. Het betreft een bedrag van € 34.228 in 2016 aflopend naar € 19.126 in 2020. Aangezien dit verschillende kleine bedragen betreffen zijn deze kleine bijstellingen verwerkt op de verschillende programma's onder kleine verschillen. Voor meer detailinformatie verwijzen wij u naar de raadsinformatiebrief inzake de decemercirculaire 2015.

**b. Onroerendzaakbelasting (OZB) (voordeel € 42.000 in 2016 en vanaf 2017 € 19.000 voordeel structureel)**

De extra opbrengst OZB veroorzaakt door de areaaluitbreiding (nieuwbouw) heeft vanaf 2016 een structureel voordelig effect van €19.000. De extra opbrengst OZB veroorzaakt door de hogere waarde bestaande woningen en niet-woningen heeft in 2016 een incidenteel effect van € 23.000. Dit laatste effect is incidenteel, aangezien u duidelijk heeft aangegeven dat de OZB-opbrengst alleen mag stijgen door nieuwbouw (motie 8 begroting 2016). In 2017 en verdere jaren mag de OZB-opbrengst t.a.v. de begroting 2016 niet verhoogd worden met de inflatiecorrectie maar alleen stijgen door nieuwbouw. In 2017 zal derhalve het effect van de meerwaarde verwerkt worden in de tariefbijstelling.

### Investeringsen

Geen afwijkingen te melden.

### Mutaties in reserves

Geen mutaties in reserves te melden.

### Bestedingen ten laste van het budget onvoorziene uitgaven:

In de begroting 2016 is een post onvoorzien opgenomen ter hoogte van € 186.184. Hieronder ziet u een overzicht van de aanspraak die gemaakt is op de post onvoorzien. De aanspraak tot en met de eerste bestuursrapportage 2016 betreft een bedrag van € 6.083, zodat een bedrag van € 180.101 resteert op de post onvoorzien in 2016.

Bestedingen en verloop van het budget onvoorziene uitgaven:				
	Begroting 2016 voor wijziging	Begroting 2015 na wijziging	Besteed budget	Restant budget
Budget 2016	-186.184	-186.184	6.083	-180.101

Programma:	Begrotingsw. in raadsvergadering d.d.	Bedrag:	Onderwerp:	
3	10	07-07-2016	6.083	Legeskosten Brug over de Linge
<b>Totaal:</b>			<b>6.083</b>	

# VOORTGANG REALISATIE PARAGRAFEN

**Paragraaf 1: Lokale heffingen**

**Paragraaf 2: Risicomanagement en weerstandsvermogen**

**Paragraaf 3: Onderhoud kapitaalgoederen**

**Paragraaf 4: Financiering**

**Paragraaf 5: Verbonden partijen**

**Paragraaf 6: Grondbeleid**

**Paragraaf 7: Bedrijfsvoering**

Zoals met u is afgesproken worden de tussentijdse ontwikkelingen opgenomen en verwerkt in de betreffende paragraaf indien van toepassing. In deze eerste bestuursrapportage 2016 zijn de paragrafen 'Lokale heffingen', 'Onderhoud kapitaalgoederen' en 'Bedrijfsvoering' geactualiseerd. De overige paragrafen zijn niet geactualiseerd.

## Paragraaf 1: Lokale heffingen

### Ontwikkelingen sinds de begroting 2016

De hieronder aangegeven onderdelen van de lokale heffingen zijn geactualiseerd. Het gaat hier om veranderingen ten opzichte van de paragraaf lokale heffingen uit de begroting 2016 en meerjarenraming 2017-2019.

#### Onroerendezaakbelasting

De onroerend zaakbelasting laat voor 2016 een meeropbrengst zien ten opzichte van de raming van ongeveer € 46.000,-. Dit kan verklaard worden doordat er enerzijds sprake is van meer gereed gekomen nieuwbouw dan geraamd en anderzijds hebben marktgegevens van bestaande bouw (woningen en niet-woningen) voor een geringe stijging van de totaal vastgestelde WOZ-waarden gezorgd. Omdat er nog geen zicht is op de invloed van de bezwaarschriften op deze vermeende meeropbrengst gaan we vooralsnog uit van een totale waarde verlaging door de bezwaren zoals geraamd en gebaseerd op de verminderingen in 2015 (hetgeen leidt tot ca. € 4.000,- vermindering van opbrengst).

Uitgaande van de € 42.000,- meeropbrengst die dan resteert, kan gesteld worden dat de extra opbrengst OZB veroorzaakt door areaaluitbreiding vanaf 2016 een structureel voordelig effect heeft van €19.000,-.

De extra opbrengst OZB veroorzaakt door de meerwaarde bestaande woningen en niet-woningen heeft een incidenteel effect van € 23.000,-.

#### Rioolheffing

Onder de naam 'rioolheffing' wordt een recht geheven van de eigenaar van een eigendom van waaruit afvalwater direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. De belasting wordt geheven naar een vast bedrag per perceel.

De opbrengst riolrechten laat een nadelige afwijking zien in 2016 t.o.v. de raming. De opbrengst wordt geraamd naar aanleiding van prognoses uit het GRP. Hierdoor kan de werkelijkheid afwijken. In 2016 is er ten opzichte van de prognose voor 66 objecten geen aanslag opgelegd. Het betreft hier woningen die niet (volledig) gereed gekomen zijn voor januari 2016 en taxaties waarvan alleen de kavel nog maar gewaardeerd is. Dit resulteert in een minderopbrengst van € 14.280. Deze nadelige opbrengst heeft geen effect op het saldo van de begroting/financiële positie aangezien de rioolheffing een zogenaamd 'gesloten circuit' is. De mindere opbrengst wordt verrekend met de voorziening rioolheffing.

#### Precariobelasting

Met ingang van 1 november 2013 wordt onder de naam 'precariobelasting' en op basis van artikel 228 Gemeentewet een directe belasting geheven ter zake van het hebben van buizen, kabels, draden of leidingen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond, bedoeld of genoemd in de verordening 'Verordening op de heffing en invordering van precariobelasting ter zake van buizen, kabels, draden of leidingen'. Het tarief voor het begrotingsjaar 2016 bedraagt € 2,55 per strekkende meter per jaar.

Naar aanleiding van de motie in de raadsvergadering 5 november 2015 is er onderzoek gedaan naar de mogelijkheid om precario te heffen op het elektriciteitsnetwerk en de opbrengsten ten goede te laten komen aan alle inwoners.

In onze brief aan de raad d.d. 8 maart 2016 hebben wij aangegeven ook aanslagen precario op te leggen voor het elektriciteitsnetwerk van Liander voor de jaren 2014, 2015 en 2016. Tijdens de Beeldvormende avond van 31 maart 2016 zijn er vragen gesteld over deze brief en door het College beantwoord. In de raadsvergadering van april jl. is een motie om niet met terugwerkende kracht precario te heffen in meerderheid afgestemd. Dit betekent dat wij dit jaar de aanslag voor 2014 zullen opleggen.

## Paragraaf 3: Onderhoud kapitaalgoederen

### Ontwikkelingen sinds de begroting 2016

Ten aanzien van onze kapitaalgoederen zijn ontwikkelingen te melden als het gaat om onze begraafplaatsen en openbare verlichting. Ten aanzien van onze overige categorieën kapitaalgoederen (wegen, riolering, water, groen, gebouwen) zijn geen ontwikkelingen te melden.

### Begraafplaatsen

In december 2015 heeft u raad opdracht gegeven (Z/15/36018 RAAD/15/01949) om te onderzoeken wat de gevolgen zijn om de lijkbezorging, beheer en onderhoud, administratie, communicatie en informatie te verzelfstandigen. De resultaten van dit onderzoek zullen worden opgenomen in het geactualiseerde begraafplaatsenbeleid wat in het vierde kwartaal van 2016 zal worden gepresenteerd.

### Openbare verlichting

In december 2015 is het Beleids- en beheerplan Openbare Verlichting 2016 t/m 2020 vastgesteld. (Z/14/28610 RAAD/15/01940 )

De gemeente Neder-Betuwe hanteert de richtlijn ROVL-2011 en daarnaast het beleid dat in nieuwbouwlocaties de openbare verlichting aan het politiekeurmerk Veilig Wonen moet voldoen. Waar mogelijk wordt de verlichting tussen 24:00 en 06:00 uur gedimd tot 50%. De komende jaren worden minst energiezuinige lampen vervangen door led-verlichting. Dit vraagt een hogere aanschafprijs, maar heeft lagere onderhouds- en energiekosten. Daarnaast worden de verouderde lichtmasten en armaturen vervangen.

Gelijk met het beleids- en beheerplan is een motie aangenomen, waarmee aan de markt een innovatief vervangingsplan wordt gevraagd. Deze uitvraag wordt momenteel voorbereid. Wat de gevolgen hiervan zijn is op dit moment nog onbekend. De uitkomsten van het innovatief vervangingsplan zullen later in 2016 met u worden gedeeld.

## Paragraaf 7: Bedrijfsvoering

### Ontwikkelingen sinds de begroting 2016

Sinds de behandeling van de begroting 2016 in uw raad zijn de volgende ontwikkelingen ten aanzien van de bedrijfsvoering van belang.

### Bezuinigingen door efficiëntiemaatregelen en formatie (natuurlijk verloop)

In deze begroting is nog een stelpost "Bezuinigingen door efficiëntiemaatregelen en formatie (natuurlijk verloop)" aanwezig en een stelpost "beperken bereikbaarheid en openingstijden KCC". Zoals wij in de begroting 2016 hebben aangegeven zullen wij ons inspannen om deze bezuiniging te realiseren.

Bezuinigingen door efficiëntiemaatregelen en formatie (natuurlijk verloop)				
	2016	2017	2018	2019
Bezuiniging efficiëntiemaatregel/formatie Bedrijfsvoering pijler	0	0	129.325	129.325
Bezuiniging beperken bereikbaarheid en openingstijden KCC	0	5.000	18.400	24.760
<b>Nog te realiseren bezuinigingen</b>	<b>0</b>	<b>5.000</b>	<b>147.725</b>	<b>154.085</b>

### Personeelslasten organisatie

De formatie in 2016 bedraagt na actualisatie in totaal 120,03 fte. In de begroting 2016 is voor de (burger)raadsleden een bedrag van € 186.710 geraamd. Voor het bestuur is een bedrag van € 390.822 geraamd. Voor de personeelslasten van de organisatie is een bedrag geraamd van € 7.845.247 (inclusief Babsen, voormalig wethouders/nabestaanden en wachtgelders/voormalig personeel).

### Inhuur derden (vrijval vacaturegelden)

Binnen de personeelslasten van de organisatie is geen sprake van een raming voor inhuur van derden. De beschikbare middelen om inhuur van derden te laten plaatsvinden ontstaan op het moment dat er vacatures binnen de personeelsstaat zijn die niet worden ingevuld; dit wordt ook wel vrijval vacaturegelden genoemd. Indien er geen vacatures zijn (dus geen vrijval vacaturegelden) kan er ook geen inhuur plaatsvinden.

### Vervanging personeel bij ziekte

In de begroting 2016 is een bedrag geraamd van € 171.700 om langdurig zieke medewerkers tijdelijk te vervangen. Daarnaast ontvangen we, afhankelijk van het aantal aanvragen voor zwangerschapsverlof binnen de organisatie, vanuit het UWV een tegemoetkoming. Deze middelen zijn bedoeld om de medewerker die met zwangerschapsverlof is voor een bepaalde periode (gedeeltelijk) te vervangen.

### Voorziening reorganisatie

U heeft in uw raadsvergadering van 21 maart 2013 een budget van € 1.267.000 beschikbaar gesteld. De kosten ten behoeve van de boventalig verklaarde managers, waaronder de 'van-werk-naar-werk-trajecten', vormen de grootste uitgaven die ten laste van deze voorziening worden geboekt. Hieronder treft u een overzicht aan van de stand van de voorziening. De kolom 'Werkelijk' betreft de werkelijk gemaakte kosten tot en met maart 2016.

Stand voorziening reorganisatie (inclusief verplichtingen per jaar)								
Begroot	Werkelijk	Restant	2016	2017	2018	2019	2020	Totaal
1.267.000	1.150.045	116.955	73.597	59.268	56.417	42.144	3.512	-117.983

Op basis van de uitvoering van het realistisch scenario van de reorganisatie en daarbij behorende verplichtingen is de verwachting dat het beschikbare budget ontoereikend wordt eind 2017. Het verwachte tekort zal € 117.983 bedragen. Op basis van de richtlijnen van de BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) mag een dergelijke voorziening nooit negatief lopen. Daarom is in de jaarstukken 2015 een extra storting verwerkt ten bedrage van € 117.983.

# TOTAALOVERZICHT VAN FINANCIËLE AFWIJKINGEN PER PROGRAMMA

## Totaaloverzicht van financiële afwijkingen per programma

De financieel resultaten voor het begrotingsjaar 2016 en de meerjarenraming 2017-2019 geven samenvattend de volgende financiële afwijkingen aan:

<b>Mutaties op programmaniveau</b>							
		2016	2017	2018	2019	2020	
Programma	1	Bestuur en Dienstverlening	-152.597	157.166	-23.683	-9.636	-10.686
Programma	2	Openbare Orde en Veiligheid	20.322	20.322	20.322	20.322	20.322
Programma	3	Fysieke leefomgeving	337.852	100.269	139.269	137.269	137.269
Programma	4	Economie	0	0	0	0	0
Programma	5	Sociaal Domein	120.235	41.388	10.846	102.044	82.576
Overzicht van	D	Algemene dekkingsmiddelen	-138.655	-94.999	-103.448	-104.124	-104.124
Overzicht van	R	Mutaties in reserves	-85.000	0	0	0	0
<b>Doorwerking 1e Bestuursrapportage 2016</b>			<b>102.158</b>	<b>224.147</b>	<b>43.307</b>	<b>145.876</b>	<b>125.357</b>

De belangrijkste mutaties zijn toegelicht onder de conclusies, de programma's, het overzicht algemene dekkingsmiddelen en in de paragrafen.

# BESLUITVORMING

De raad van de gemeente Neder-Betuwe;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders,

gelet op het bepaalde in de Gemeentewet en het Besluit Begroting en Verantwoording provincie en gemeenten;

## B E S L U I T:

1. de eerste bestuursrapportage 2016 van de gemeente Neder-Betuwe voor kennisgeving aan te nemen;
2. in te stemmen met de in deze eerste bestuursrapportage 2016 opgenomen begrotingswijziging.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 7 juli 2016  
de griffier, de voorzitter

drs. E. van der Neut

ir. C.W. Veerhoek

# BIJLAGE

## 1: Begrotingswijziging

BEGROTINGSWIJZIGING						
Gemeente Neder-Betuwe		Provincie Gelderland		begrotingsjaar		2016 nr. 10
De raad van de gemeente Neder-Betuwe besluit de begroting van baten en lasten voor bovengenoemd dienstjaar te wijzigen als volgt:						
Programma	Omschrijving programma	LASTEN		BATEN		
		Bedrag van de nieuwe of verhoging van de bestaande raming	verlaging van de bestaande raming	Bedrag van de nieuwe of verhoging van de bestaande raming	verlaging van de bestaande raming	
<b>I. Wijziging van de ramingen van het dienstjaar</b>						
P1	Bestuur en Dienstverlening			152.597		
P2	Openbare Orde en Veiligheid	20.322				
P3	Fysieke Leefomgeving	337.852				
P4	Economie					
P5	Sociaal Domein	120.236				
	Algemene dekkingsmiddelen			138.655		
	Mutaties reserves			85.000		
	Saldo van rekening			102.158		
	<b>Totalen</b>	<b>478.410</b>	<b>0</b>	<b>478.410</b>	<b>0</b>	
Volgnummer	Categorie	Omschrijving	verhoging van het beschikbaar gestelde krediet	verlaging van het beschikbaar gestelde krediet	verhoging van de te verwachten baten	verlaging van de te verwachten baten
		<b>II. Investerings/Balansmutaties</b>				
		Inzet reserve bovenwijkse verzekering Fietsoversteek de Leede				85.000
<b>Toelichting op de begrotingswijziging</b>						
Financiële consequenties eerste bestuursrapportage 2016						



## 2: Stand van zaken bezuinigingen Sociaal Domein

In onderstaand overzicht is de stand van zaken opgenomen over de realisatie van de bezuinigingen conform de vastgestelde Begroting 2016 en de Meerjarengroting 2017-2019

### Overzicht stand van zaken Bezuinigingen Programma 1

omschrijving	2016	2017	2018	2019	stand van zaken
<b>wijkmanagement</b>					
> aanpassing budgetten dorpsstafels (deel 1)	35.000	35.000	35.000	35.000	gerealiseerd
> aanpassing loonkosten vacature (deel 2)	25.000	25.000	25.000	25.000	gerealiseerd
Bereikbaarheid KCC	0	5.000	18.400	24.760	ombuiging wordt in de Personeelstaat verwerkt
<b>totale bezuinigingsopdracht</b>	<b>60.000</b>	<b>65.000</b>	<b>78.400</b>	<b>84.760</b>	
waarvan gerealiseerd	60.000	60.000	60.000	60.000	
waarvan (nog) niet gerealiseerd	0	5.000	18.400	24.760	bezuiniging 2016 is volledig gerealiseerd

### Overzicht stand van zaken Bezuinigingen Programma 2

omschrijving	2016	2017	2018	2019	stand van zaken
<b>Bureau Halt</b>	0	13.625	13.625	13.625	gerealiseerd
<b>Interventie overlast</b>	12.000	16.000	16.000	16.000	gerealiseerd
<b>totale bezuinigingsopdracht</b>	<b>12.000</b>	<b>29.625</b>	<b>29.625</b>	<b>29.625</b>	
waarvan gerealiseerd	12.000	29.625	29.625	29.625	
waarvan (nog) niet gerealiseerd	0	0	0	0	bezuiniging is volledig gerealiseerd

### Overzicht stand van zaken Bezuinigingen Programma 5

omschrijving	2016	2017	2018	2019	stand van zaken
<b>Schoolbegeleiding</b>	50.000	50.000	50.000	50.000	gerealiseerd
<b>Kunst en Cultuur</b>	6.000	6.000	6.000	6.000	gerealiseerd
verhoging huur sportaccommodaties met 5% (voor 2016: 2,5%)	7.206	14.375	14.375	14.375	Voor buitensport gerealiseerd; voor binnensport doorvoering seizoen 2016/2017. Het uiteindelijke financiële effect is nog niet bekend. Afhankelijk van mate van verhuur. De verwachting is het volledige bedrag wordt gerealiseerd.
<b>Jeugd- en jongerenwerk</b>					
> professionele medewerkers	29.098	49.782	49.782	49.782	gerealiseerd
> activiteitenbudget Mozaiek	5.000	5.000	5.000	5.000	gerealiseerd
> subsidie jeugdsozen	9.830	9.830	9.830	9.830	gerealiseerd
> jongerenparticipatie	7.588	7.588	7.588	7.588	gerealiseerd
<b>sub-totaal jeugd- en jongerenwerk</b>	<b>51.516</b>	<b>72.200</b>	<b>72.200</b>	<b>72.200</b>	
<b>Ouderenwerk: uren facilitering SWAN</b>	6.575	11.270	11.270	11.270	gerealiseerd
<b>Sportstimulering</b>	23.000	23.000	23.000	23.000	gerealiseerd
<b>Sport(accommodaties)</b>					
> bijstelling aan voorziening De Eng	0	10.000	10.000	10.000	nog niet gerealiseerd
> bijstelling onderhoud(subsidies) buitensport	0	5.000	25.000	25.000	nog niet gerealiseerd
> Bijstelling Gas & Electra Binnensport	23.800	23.800	23.800	23.800	gerealiseerd;
> Binnensport 100% energie neutraal	0	0	40.000	40.000	nog niet gerealiseerd
> herbestemmen/Verkleinen De Eng	0	0	65.000	65.000	nog niet gerealiseerd
> extra (commerciële) verhuur	5.000	5.000	5.000	5.000	gerealiseerd
> privatisering/Fusie	0	35.000	35.000	35.000	nog niet gerealiseerd
> extra bezuiniging op sport	30.000	30.000	30.000	30.000	gerealiseerd; financiering buurtsportcoach via rijksmiddelen
<b>sub-totaal sport</b>	<b>58.800</b>	<b>108.800</b>	<b>233.800</b>	<b>233.800</b>	
<b>Peuterspeelzalen</b>	0	14.000	25.000	25.000	gerealiseerd
verhoging huur gemeentelijke gebouwen met 5%	0	3.000	3.000	3.000	nog niet gerealiseerd/huurders zijn in 2016 geïnformeerd.
<b>onderwijsachterstandenbeleid</b>	14.000	14.000	14.000	14.000	gerealiseerd
<b>leerlingenvervoer</b>	75.000	75.000	75.000	75.000	gerealiseerd
<b>overschot Wmo</b>	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	zie uitkomsten jaarrekening 2015
<b>totale bezuinigingsopdracht</b>	<b>292.097</b>	<b>391.645</b>	<b>527.645</b>	<b>527.645</b>	
waarvan gerealiseerd	292.097	338.645	349.645	349.645	
waarvan (nog) niet gerealiseerd	0	53.000	178.000	178.000	bezuiniging 2016 is volledig gerealiseerd
<b>uitvoering aangenomen moties</b>					
<b>Bibliotheek</b>					
> regionaal overleg nieuwe opzet bibliotheekwerk	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	opgepakt/stand van zaken besproken tijdens collegeinformatieavond d.d. 24 maart 2016
> alternatieven bibliotheekwerk	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	
<b>Samenwerking binnen de sport i.h.k.v. efficiency</b>	0	0	0	0	opgepakt/zie bestuursopdracht (raadbesluit d.d. 17 maart 2016)

### 3: Stand van zaken bezuinigingen Fysieke pijler en Bedrijfsvoering

In onderstaand overzicht is de stand van zaken opgenomen over de realisatie van de bezuinigingen conform de vastgestelde Begroting 2016 en de Meerjarengrogramming 2017-2019

<b>Overzicht stand van zaken Bezuinigingen Fysieke pijler en Bedrijfsvoering</b>					
omschrijving	2016	2017	2018	2019	stand van zaken
Te realiseren aanbestedingsvoordelen Wegenbeheer	50.000	50.000	50.000	50.000	Nog niet gerealiseerd
Te realiseren besparing Openbare ruimte, bodem en geluid	0	30.000	30.000	30.000	Nog niet gerealiseerd
Te realiseren besparing begraafplaatsen	30.065	30.065	30.065	30.065	Nog niet gerealiseerd
Te realiseren onderuitputting kapitaallasten	50.000	50.000	50.000	50.000	Nog niet gerealiseerd
Storting in Algemene reserve	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000	Nog niet gerealiseerd
Te realiseren besparingen op bedrijfsvoering	0	0	129.325	129.325	Grotendeels gerealiseerd (€ 100.000)
<b>totale bezuinigingsopdracht Fysieke pijler en Bedrijfsvoering</b>	<b>80.065</b>	<b>110.065</b>	<b>239.390</b>	<b>239.390</b>	
<b>waarvan gerealiseerd</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>100.000</b>	<b>100.000</b>	
<b>waarvan (nog) niet gerealiseerd</b>	<b>80.065</b>	<b>110.065</b>	<b>139.390</b>	<b>139.390</b>	

## 4: Financieel overzicht 3 decentralisaties

Hieronder is een overzicht opgenomen van de financiële stand van zaken omtrent de 3 decentralisaties na de eerste vier maanden. Dit overzicht is u ook separaat toegezonden middels een raadsinformatiebrief met kenmerk Z/16/037352/UIT/16/55921.

Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2016	Begroot	Werkelijk	Restant
LB AWBZ naar WMO 2015	1.488.940	263.539	1.225.401
RB AWBZ naar WMO 2015	1.186.950	167.500	1.019.450
BRB AWBZ naar WMO 2015	10.669	1.036	11.705
Bestaande WMO budgetten	1.685.915	408.873	1.277.042
<b>Saldo</b>	<b>4.351.136</b>	<b>840.948</b>	<b>3.510.188</b>

Jeugdwet 2016	Begroot	Werkelijk	Restant
RB Jeugd	4.089.355	283.205	3.806.150
BRB Jeugd	186.814	63.775	123.039
Bestaande Jeugd budgetten	893.995	221.805	672.190
<b>Saldo</b>	<b>5.170.164</b>	<b>568.785</b>	<b>4.601.379</b>

Participatiewet 2016	Begroot	Werkelijk	Restant
Bijstandsverlening	856.526	9.462	847.064
Werkgelegenheid	2.126.160	759.907	1.366.253
Participatiebudget	315.952	63.678	252.274
<b>Saldo</b>	<b>3.298.638</b>	<b>833.047</b>	<b>2.465.591</b>

Totalen 2016	Begroot	Werkelijk	Restant
Wet Maatschappelijke Ondersteuning	4.351.136	840.948	3.510.188
Jeugdwet	5.170.164	568.785	4.601.379
Participatiewet	3.298.638	833.047	2.465.591
<b>Saldo</b>	<b>12.819.938</b>	<b>2.242.780</b>	<b>10.577.158</b>

## 5: Overzicht van gebruikte afkortingen

A+O fonds	: Arbeidsmarkt- en Opleidingsfonds Gemeenten
AB	: Algemeen Bestuur
ABC	: Agro Business Centrum
AMvB	: Algemene maatregel van bestuur
ANW	: Algemene Nabestaandenwet
AOVR	: Ambtelijk Overleg Volksgezondheid Rivierenland
APV	: Algemene Plaatselijke Verordening
AVRI	: Afvalverwijdering Rivierenland
AWBZ	: Algemene Wet Bijzondere Ziektenkosten
BAG	: Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BBV	: Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BBZ	: Besluit Bijstandverlening zelfstandigen
BCF	: BTW-compensatiefonds
BDUR	: Besluit doeluitkering rampen en zware ongevallen
Berap	: Bestuursrapportage
BJZ	: Bestuurs Juridische Zaken
BNG	: Bank Nederlandse Gemeenten
Bofv	: Bestuurlijk overleg financiële verhouding
BSR	: Belastingssamenwerking Rivierenland
BTW	: Belasting Toegevoegde Waarde
BUIG	: Wet Bundeling van Uitkeringen aan Gemeente
BvB	: Businessplan Voor de Bedrijfsvoering
CAO	: Collectieve Arbeids Overeenkomst
CAR	: Collectieve Arbeidsvoorwaardenregeling
CBS	: Centraal Bureau voor de statistiek
CJG	: Centrum voor Jeugd en Gezin
CMD	: Centrum Maatschappelijke Dienstverlening
CPA	: Centrale Post Ambulancevervoer
DIV	: Documentatie en Informatievoorziening
EKD	: Elektronisch kinddossier
EMU	: Economische en Monetaire Unie
ESF	: Europees Sociaal Fonds
FES	: Fonds Economische Structuurversterking
Fido	: Wet Financiering Decentrale Overheden
FOG	: Financieel Overzicht Gemeenten
FPU	: Flexibel Pensioen en Uittreden
Fwv	: Financiële-verhoudingswet
GBA	: Gemeentelijke Basis Administratie
GBA	: Gemeentelijk Basisadministratie Persoonsgegevens
GF	: Gemeentefonds
GGD	: Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GHOR	: Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GMK	: Gemeenschappelijke Meldkamer Gelderland-Zuid
GOA	: Gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid
GREX	: Grondexploitatie
GRP	: Gemeentelijk Riolerings Plan
GSB	: Grote stedenbeleid
GSF	: Gelderse Sport Federatie
Halt	: Het alternatief
ICT	: Informatie Communicatie Technologie
IOAW	: Inkomensvoorziening Oudere en ged. Arbeidsongeschikte werkl. Werknemers
IOAZ	: Inkomensvoorziening Oudere en ged. Arbeidsongeschikte gew. Zelfstandigen
IPO	: Interprovinciaal Overleg
ISA	: Instituut voor Sport Accommodaties
ISV	: Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
JPN	: Jeugd Preventie Netwerk
KVV	: Keurmerk Veilig Wonen
LEA	: Lokaal Educatieve Agenda
LOP	: Landschap Ontwikkelings Plan
MADD	: Make A Difference Day

MBZ	: Meldpunt Bijzondere Zorg
MILH	: Monitor Inkomsten Lokale Heffingen
NASB	: Nationaal Actieplan Sport en Bewegen
NBW	: Nationaal Bestuursakkoord Water
NIPO	: Nederlands Instituut voor de Publieke Opinie
NME	: Natuur Milieu & Educatie
NUP	: Nationaal Uitvoerings Programma
ODR	: OmgevingsDienst Rivierenland
OEM	: Overige Eigen Middelen
OGGZ	: Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
OHP	: Onderwijs Huisvestings Programma
OKE	: Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie
OOV	: Openbare orde en veiligheid
OSU	: Onderhoudsrapportage Specifieke Uitkeringen
OWB	: Ontwerpbegroting
OZB	: Onroerende-zaakbelastingen
P&O	: Personeel en Organisatie
PDF	: Portable Document File
PF	: Provinciefonds
Pgb	: Persoonsgebondenbudget
POR	: Periodiek Onderhoudsrapport
PPS	: Publiek Private Samenwerking
PRPG	: Platform Rechtmatigheid provincies en Gemeenten
PvA	: Plan van Aanpak
RAAK	: Reflectie- en Actiegroep Aanpak Kindermishandeling
RAR	: Regionaal Archief Rivierenland
RAV	: Regionale Ambulancevoorziening Gelderland-Zuid
RBGZ	: Regionale Brandweer Gelderland-Zuid
RBL	: Regionaal Bureau Leerplicht
RIEC	: Regionale Informatie- en ExpertiseCentra
RSP	: Regionaal Samenwerkings Programma
RUD	: Regionale Uitvoerings Diensten
RUP	: Regionaal Uitvoerings Programma
SISa	: Single information Single audit
SMART	: Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdsgebonden
StER	: Stimuleringsprogramma Economie Rivierenland
STMG	: Stichting Thuiszorg Midden-Gelderland
SVNG	: Stimulringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten
SWB	: Stichting Woningbeheer Betuwe
SWO	: Stichting Welzijn Ouderen
UWV	: Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen
VNG	: Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VROM	: Ministering van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu
Wabo	: Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht
Wajong	: Wet Arbeidsongeschiktheidsvoorziening voor Jonggehandicapten
WAPR	: Werkgevers Adviespunt Rivierenland
Wet Arhi	: Wet Algemene regles herindeling
WIJ	: Wet Investeren in Jongeren
Wmo	: Wet maatschappelijke ondersteuning
WOZ	: Wet waardering onroerende zaken
WoZoCo	: Woon Zorg Complex
WRO	: Wet op de Ruimtelijke Ordening
WSW	: Waarborgfonds Sociale Woningbouw
Wsw	: Wet sociale werkvoorziening
WVG	: Wet Voorziening Gehandicapten
Wvg	: Wet voorskeurrecht gemeente
WW	: Werkloosheidswet
Wwb	: Wet werk en bijstand
Wwnv	: Wet werk naar vermogen



## MOTIE

Agendapunt: 15

RAAD/16/02067

**Onderwerp:** Eerste bestuursrapportage 2016 (openbaar groen)

De raad van de gemeente Neder-Betuwe in vergadering bijeen d.d. 7 juli 2016;

gehoord de beraadslaging;

**overwegende:**

ten eerste dat,

- in de begroting 2016 is opgenomen dat de gemeente Neder-Betuwe in 2016 een “representatief aanzien van de dorpen met hoge ecologische kwaliteit” wil bereiken (uitstraling van Europees laanboomcentrum), alsmede “verbetering van het groenonderhoud met betrokkenheid van onze inwoners”;
- de eerste bestuursrapportage 2016 (p. 22) meldt dat de uitvoering van de daartoe opgenomen acties inhoudelijk en financieel ‘groen’ (dus goed) is;
- echter geconstateerd kan worden dat het aanzien van het openbaar groen niet voldoet aan de verwachtingen van de raad en bewoners;
- de huidige wijze van inbesteden de raad echter geen wenselijke mogelijkheid biedt tot het opleggen van sancties, aangezien deze 1-op-1 worden doorgelegd naar onze eigen gemeente;
- dit de raad geen enkele mogelijkheid biedt om de Avri aan te spreken op de te leveren prestaties en de bedrijfsvoering daaromtrent;
- bij de inbesteding van het beheer openbare ruimte naar de Avri geen aanpak is vastgesteld voor het ‘kant steken’ en ‘bijmaaien’ rond diverse obstakels;
- de voorbeelden hiervan zichtbaar zijn bij bestaande en verwijderde bomen, palen van verkeersborden, speeltuinen, monumenten, niet uitgevoerde herbplantingen, etc.

ten tweede dat,

- gemeenten momenteel verplicht zijn om bijstandsgerechtigden een tegenprestatie te laten leveren;
- dit op veel manieren kan, waarbij met name naar uitvoerende werkzaamheden wordt gezocht;
- in veel gemeenten bijstandsgerechtigden de mogelijkheid wordt geboden om hun tegenprestatie te leveren in het onderhoud van het openbaar groen;
- de Avri een uitvoeringsorganisatie is en in die hoedanigheid een coördinerende en faciliterende rol kan vervullen;

ten derde dat,

- het college momenteel bezig is met het afsluiten van een nieuwe dienstverleningsovereenkomst (DVO) met de Avri;
- het noodzakelijk is dat in een nieuwe DVO:
  - a. de huidige wijze van inbesteden wordt aangepast en de raad meer sturingsmogelijkheden krijgt ten aanzien van zijn kaderstellende en controlerende rollen;
  - b. afspraken worden gemaakt over het ‘kanten steken’ en ‘bijmaaien’ rond obstakels;
  - c. afspraken worden gemaakt over inzet van bijstandsgerechtigden en personen met afstand tot de arbeidsmarkt in het beheer openbare ruimte;

**verzoekt het college:**

1. zorg te dragen dat als aanvulling op de huidige DVO met de Avri de volgende punten worden opgenomen:
  - a. de huidige wijze van inbesteden wordt aangepast en de raad meer sturingsmogelijkheden krijgt ten aanzien van zijn kaderstellende en controlerende rollen;
  - b. afspraken worden gemaakt over het 'kant steken', 'bijmaaien' en snoeien rond obstakels en op plaatsen waar de verkeersveiligheid in het geding is;
  - c. afspraken worden gemaakt over inzet van bijstandsgerechtigden en personen met een afstand tot de arbeidsmarkt in het beheer openbare ruimte;
2. de mogelijkheid te bezien om reeds op korte termijn de meest opzichtige/zichtbare achterstanden in het groenonderhoud weg te werken, met name het 'kant steken' en maaien van gras en onkruid rondom bomen, verkeerspalen en obstakels;
3. het afsluiten van de aanvullende punten op de DVO meegenomen worden in de groenstructuurvisie / het groenbeleidsplan met uitvoeringsprogramma, waarbij eventuele financiële bijstellingen aan de raad worden voorgelegd.

En gaat over tot de orde van de dag.

**Ondertekening en naam indieners:**

G.G. van der Lugt (CDA)

D.A. Waasdorp (SGP)

S.H.R. van Someren (VVD)

**Toelichting:** Voor een toelichting wordt verwezen naar de overwegingen.

Bij afspraken over inzet van bijstandsgerechtigden en personen met afstand tot de arbeidsmarkt in het beheer openbare ruimte worden wettelijke regelingen in acht genomen en kunnen het werkervaringsplekken zijn met uitzicht op betaald werk, maar ook de mogelijkheid tot het verrichten van de verplichte tegenprestatie voor bijstandsgerechtigden. De keuze is aan de bijstandsgerechtigde welke (bij wie en waar) tegenprestatie hij kiest.